Prijs 11 Cts.

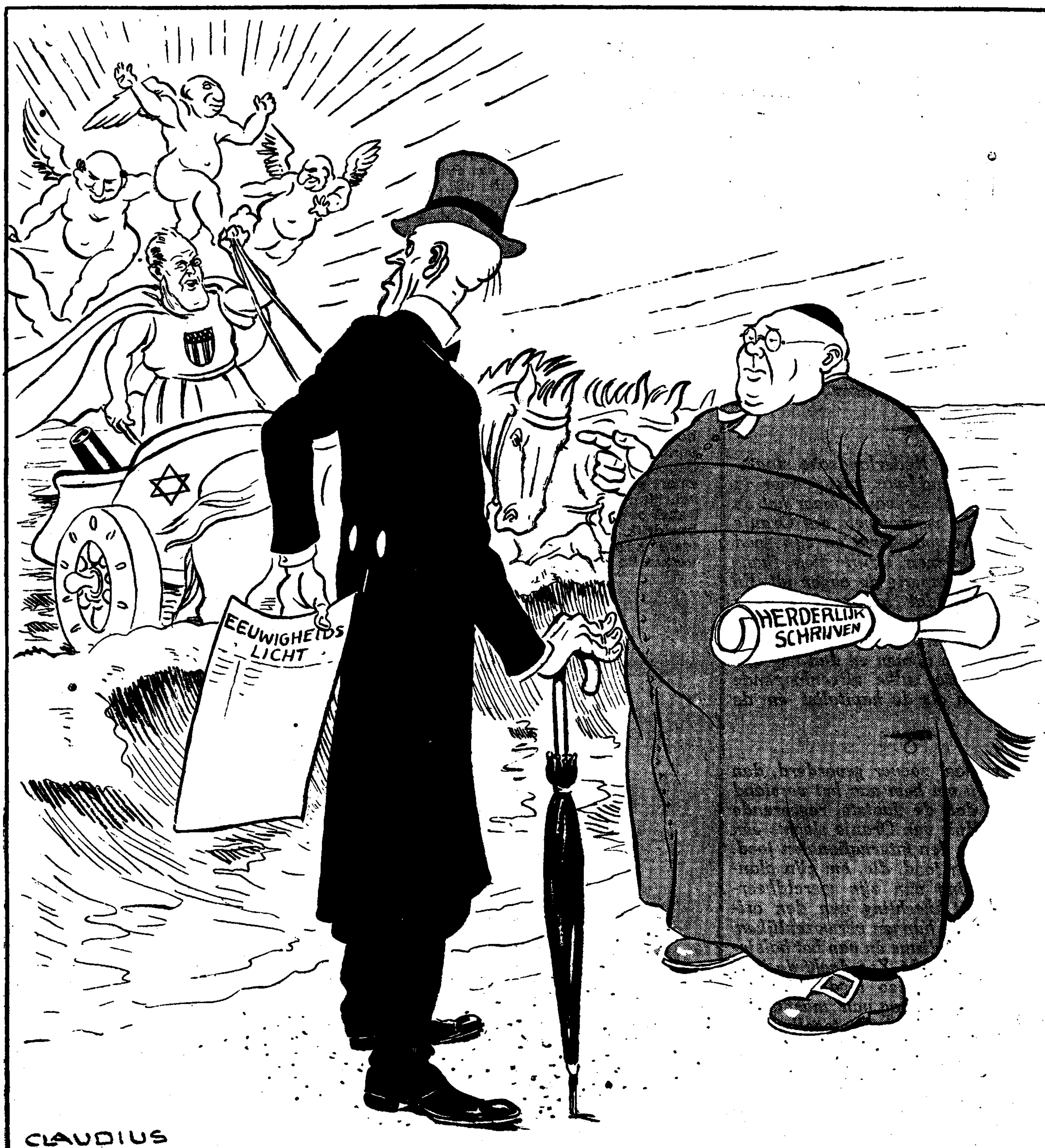
Zaterdag 27 September 1941.
4e Jaargang Nr. 112.

De Misthoorn

SOCIAAL-POLITIEK WEEKBLAD

UITGAVE STICHTING DE MISTHOORN
Hoofdredacteur J. NIJSSE
Redacteuren: Dr. P. MOLENBROEK en ERNST C. H. LOCHT
Redactie en Administratie LEIDSCHESTRAAT 85;
AMSTERDAM-C. — Postbus 367 — Telefoon 38895

Abonnementsprijs v. Nederland *f* 1.25 p. kw.; *f* 4.75 p. jaar.
Buitenland: *f* 6.— per jaar; alles franco per post. Losse nummers 11 cents. — Advertentietarieven op aanvraag
Postgiro 322600 ten name van Stichting De Misthoorn.

„OP ZIJN KRIJGSWAGEN KOMT DE HEERE DUS AANRIJDEN OVER DE ZEE".
(Zie elders in dit nummer).

Bij de gratie van den Jood.

Het is een van de weinige goede zijden van onze achtereenvolgende christelijk-democratsche regeeringen geweest, dat zij nimmer officieele betrekkingen met het bolsjewistenbewind hebben willen aanknoopen, ofschoon — vooral in de crisisjaren — een niet te versmaden uitbreiding van onzen export daarvan het gevolg geweest zou zijn. Geen Koninklijk Nederlandsch Gezant kon, alleen reeds door zijn aanwezigheid, het schrikbewind tolereeren van het ondermenschdom, dat in het beproefde Rusland den boventoon voerde. Geen waarlijk christelijk staatshoofd — en wie rekende Koningin Wilhelmina niet tot dezulken? — kon zich verwaardigen betrekkingen te onderhouden met een regeering, die alles uitroeide wat naar godsdienst zweemde. Zoo werd het ons verteld en zoo hebben wij het geloofd.

Het is intusschen anders uitgekomen. Op een oogenblik, waarop een herboren Europa met spanning den dag verbeidt, dat het bolsjewisme voorgoed zal ineenstorten — op een oogenblik, dat de soldaten van den Führer, tezamen met hun bondgenooten, hun beste krachten inzetten om voor alle tijden een einde te maken aan de bedreiging van de geheele Europeesche levensruimte van de zijde der roode horden, verklaart onze allerchristelijkste Majesteit zich tot bondgenoote van den terrorist Stalin en zijn joodsche omgeving. En tezelfdertijd zweert zij, zelf kapitaliste bij uitnemendheid, trouw aan het kapitalistische front, dat zijn zetel nu geheel naar Wallstreet heeft verlegd.

De eenvoudige Nederlandsche staatsburger, die gewend was rustig door te dommelen, in het steevaste, maar het op niets gegronde vertrouwen, dat Oranje zijn gezin, zijn godsdienst en zijn goed wel zou beschermen, wrijft zich thans misschien wat slaperig de oogen uit. En wil het geluk, dat hij goed wakker wordt, dan zal hij zich wellicht afvragen hoe het mogelijk is, dat Wilhelmina twee heeren kan dienen en dan nog wel twee heeren, die zulke uiteenloopende eischen stellen als de kapitalist en de bolsjewist.

Is hij eenmaal zoover gevorderd, dan is de tijd rijp om hem aan het verstand te brengen, dat de laatste regeerende telg uit het Huis van Oranje slechts één heer dient, n.l. den internationalen jood. Want het is de jood, die, om zijn plannen tot vestiging van zijn wereldheerschappij en tot knechting van den arischen mensch te kunnen verwezenlijken, èn van het kapitalisme èn van het bolsjewisme gebruik maakt. Zoo dacht de jood reeds eeuwen lang, zoo legde hij deze gedachten in een vlaag van machtswellust in de thans bekende Protocollen vast en zoo tracht hij nu zijn plannen in de daad om te zetten. Een van zijn willooze werktuigen bij dezen arbeid heet Wilhelmina van Oranje-Nassau.

De grondlegger van het Huis van Oranje regeerde ongetwijfeld bij de gratie Gods; de gedeserteerde vorstin van onze dagen poogt nog slechts te regeeren bij de gratie van den jood!

Hitsende Geestelijkheid.

Het volgende, meer dan brutale artikeltje, nemen wij over uit „Eeuwigheidslicht", een blaadje van de Gereformeerde Kerk in Amstelveen. Het is onderteekend door een zekeren H. V. Wij weten niet welke held zich achter deze initialen verschuilt (waarom vermeldt Eeuwigheidslicht den naam van zijn redacteur niet?), maar wèl weten we, dat deze politieke geestelijkheid **zonder verwijl uit haar ambt ontzet** dient te worden. Het is meer dan schandelijk, dat sommige heeren dominee's de werken die zij „Heilige Schrift" noemen, en die voor hen dus heilig moeten **zijn,** gebruiken om de geloovigen op te hitsen tegen Duitschland en zijn weermacht, en om den jodendienaar-bolsjewistenvriend Roosevelt voor te stellen als de vernietiger van „Gods vijanden", tot wien „Nederland, Europa, ja de wereld" zich bekeeren moet. Wanneer er papiergebrek heerscht, dan weten wij nu tenminste welke bladen **onmiddellijk verboden** moeten worden!

VREUGDE IN SMART, KRACHT IN ZWAKHEID.

> *Alhoewel de vijgeboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan den wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfsbooms liegen zal, en de velden geen spijze voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallingen wezen zal: zoo zal ik nochtans in den Heere van vreugde opspringen; ik zal mij verheugen in den God mijns heils. — (Habakuk 3 : 17, 18.)*

Het boekje van den profeet Habakuk is maar heel klein. Veel menschen moeten lang bladeren, vóór ze het in het groote Boek, den Bijbel, gevonden hebben. Het ligt dan ook met zijn paar bladzijden als verscholen tusschen de honderden pagina's, die de Bijbel telt.

De rijkdom van gedachten evenwel, dien dit boekje geeft, is met zijn kortheid slecht in overeenstemming. Geschreven in fel bewogen dagen, biedt het alles, wat een mensch in zijn smart en zwakheid noodig heeft. De profeet beschrijft de komst van de groeiende wereldmacht Babel over het kleine Juda. En zijn taal is zoo beeldrijk, dat we de millioenenlegers als het ware zien komen. Ik citeer daarvan enkele verzen (in nieuwe vertaling):

> Zie, Ik verwek de Chaldeën,
> dat grimmige en onstuimige volk,
> dat trekt over de breedten der aarde,
> om in bezit te nemen woonsteden, die de zijne niet zijn.
> Schrikkelijk is het, en geducht;
> zijn recht en zijn hoogheid gaat van hemzelven uit.
> Zijn paarden zijn sneller dan panters,
> en vuriger dan avondwolven;
> Zijn rossen rennen, en zijn ruiters komen van verre aansnellen,
> zij vliegen als een arend, die toeschiet op zijn prooi.
> Het komt in zijn geheel om geweld te plegen,
> het streven hunner gezichten is voorwaarts gericht,
> en het brengt gevangenen bijeen als zand.
> Met koningen drijft het den spot,
> en vorsten zijn hem tot belaching;
> het lacht om elke vesting,
> het werpt aarde op, en neemt ze.
> Dan bruist het voorbij als een wind, en trekt verder;
> maar het is schuldig, daar toch zijn kracht hem ter God is.

Het staat dan ook van te voren vast, dat de komende tijden niet gemakkelijk zullen zijn voor het volk van Habakuk. De profeet windt er dan ook geen doekjes om, maar hij durft het aan, de meest verschrikkelijke mogelijkheden zijn volk voor oogen te houden. Oorlogstijd is nooit een mooie tijd. In den aanvang moge de oorlog een bewonderenswaardige optocht zijn — men ziet voorop een schittering van fraaie uniformen en blinkende wapenen. Maar in den staart (en reeds eerder) is het venijn. In den staart van den oorlog is honger, armoede, pest, dood — in één woord: één stuk ellende.

Dat ziet de profeet in het visioen van den boven afgedrukten tekst. De profeet ziet namelijk een zomer, waarin er geen vrucht aan den wijnstok is en de vijgeboom niet bloeit, en het werk van den olijfboom liegt, d.w.z. dat de olijfboom niet geeft, wat de bloesem beloofde. En dat is heel erg voor Israël. Want vijgen en olijfolie waren voor het oude volk, wat voor ons aardappelen, groente en vet zijn. En de wijn nam de plaats in, die bij ons koffie en thee hebben.

Evenwel — hier blijft het niet bij. Ook de velden brengen geen spijze voort. De oogst versterft onder de schroeiende zon en de stroomende regens. Bovendien ontbreekt de aanvoer van buiten, terwijl men ook geen redelijke distributie kende van het koren, dat ondanks alles toch nog gegroeid was.

Maar ook dit beteekent nog niet het einde der rampen. Ook de veestapel gaat er aan. De kudde wordt uit de kooien gescheurd, en er is tenslotte geen rund meer in de stallen. De binnengevallen barbaren rooven de schapen voor de oogen der herders weg. Deze probeeren nog hun dieren te verdedigen, maar het is vruchteloos. Zoo houdt men dus niets over: geen vleesch, geen melk, geen boter, geen wol, niets. Slechts de honger blijft over, de honger, een scherper zwaard dan dat der Chaldeën.

En wat moet dan Habakuks volk, neen, het volk des Heeren, in zulke omstandigheden doen?

Moet het klein-geloovig worden, moet het vragen: Heeft God vergeten genadig te zijn, heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten?

Of moet het, fatalistisch, berusten, en zeggen: Het is niet anders, we moeten het maar dragen?

Doet het misschien beter, de vuisten te ballen, en te krijschen: Vervloekte moordenaars, God zal jullie straffen?

Habakuk beveelt een andere houding: Ik zal nochtans in den Heere van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in den God mijns heils.

Maar — dat is toch dwaas? Dat is toch geen gezonde, menschelijke reactie meer? Een mensch kan toch niet juichen, als alles duur en schaarsch gaat worden, en de honger voor de deur staat?

En inderdaad — natuurlijk is het niet. Het is niets voor den mensch van nature, den mensch, die God niet kent. Voor hem lijkt dat op de houding van een kind, dat staat te lachen als alle groote menschen huilen.

Maar hoe anders wordt dat, als God de Heere voor een mensch een werkelijkheid geworden is. Niet maar een gedachte, al is het dan ook nog zulk een verheven gedachte, maar een realiteit. Want dan staan er twee werkelijkheden naast elkaar: de honger en — God. En hij, die God kent, ondervindt wel den honger en de ellende. En ze zijn voor hem even afschuwelijk als voor den ongeloovige. Nochtans — hij kent een andere werkelijkheid, Gods werkelijkheid. En hij weet, dat het lijden van den tegenwoordigen tijd niet is te waardeeren tegen de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden.

Beteekent dat dan, dat het volk des Heeren zich maar bij alle gebeurtenissen moet neerleggen, en Gods water maar over Gods akker moet laten loopen?

Ik zal u ten slotte, weer in nieuwe vertaling, laten lezen van het geloof in de overwinning Gods over alle onrecht, het geloof, dat Habakuk en ook ons de mogelijkheid voor deze levenshouding biedt:

> God komt van Theman,
> en de Heilige van het gebergte Paran.
> Zijn heerlijkheid bedekt den hemel,
> en de aarde is vol van Zijn luister.
> Hij richt Zich op, en doet de aarde schokken.
> Hij ziet rond en doet de natiën sidderen.
> De eeuwige bergen worden verpletterd,
> de overoude heuvelen zinken ineen.

Op Zijn krijgswagen komt de Heere dus aanrijden over de zee; de aarde splijt, de bergen beven, de oceaan werpt brullend zijn wateren omhoog. Slechts bliksemflitsen verlichten de duisternis. En het huis der Chaldeën wordt met één geweldigen slag neergehouwen, een slag, die van den nok doordringt tot in de fundamenten. Het einde van Gods vijanden nadert dus.

Is er dan wel reden tot vrees voor wie gelooven in dien God? Nederland, Europa, ja de wereld bekeere zich tot den God des heils, den God, die heel maakt, wat stuk is, den God, die den Heiland Jezus Christus schonk.

Joodsch vergrijp aan Friesche vrouwen

In ons vorig nummer hebben wij melding gemaakt van de praktijken van den jood Izaak Velleman uit Leeuwarden, die zich in Sneek uitgaf voor een arts en bij verschillende particulieren, die juist een nieuwe dienstbode in dienst genomen hadden, met deze dienstboden in een zijvertrek ging en haar daar liet ontkleeden.

Wij zijn thans in staat nadere bijzonderheden over de ergerlijke immoreele gedragingen van dezen jood te publiceeren. Zonder dat wij de namen der betrokken personen noemen, volgen hieronder de verklaringen die zij tegenover de politie hebben afgelegd.

Een kapper vertelde het volgende:

„Vanmorgen om ongeveer half twaalf kwam naar mijn woning een mij onbekend persoon. Hij belde aan, en nadat de deur geopend was, ging hij de trap op. Toen ik hem naar boven zag gaan, volgde ik hem en op de overloop heb ik hem aangesproken. Hij zei, dat hij voor den Raad van Arbeid kwam, en vroeg aan mijn dienstbode, die erbij kwam, of zij Lolkje M. was, hetwelk zij bevestigde. De persoon in kwestie deelde haar daarop mede, dat hij haar moest onderzoeken voor de ziekteverzekering. Hij toonde ons een visitekaartje, waarop gedrukt stond: „L. Velleman, arts". De letter n van Velleman was doorgestreept. Ik vertrouwde den man niet heelemaal — hij was wat nerveus — en toen hij dat merkte zei hij, dat hij mij een volmacht sturen zou en volgende week terug zou komen. Daarop ging hij weg. Bij den Raad van Arbeid in Leeuwarden, dien ik opbelde, deelde men mij mede, dat daar niets bekend was over een dusgenaamden dokter."

De dienstbode Fr. Z., oud 16 jaar, verklaarde:

„Vanmorgen om ongeveer 11 uur kwam een heer in den winkel van mijn werkgever S. Hij stelde aan S. vragen over mij en ik werd in den winkel geroepen. Hij vroeg mij daarop of ik een kamertje had, waar hij me zou kunnen onderzoeken. Hij zei, dat hij voor den Raad van Arbeid en de Ziektewet kwam. Toen S. zei, dat hij bij een particuliere ziekteverzekering aangesloten was, zei de man, dat hij overal voor kwam. Ik ben daarop met hem in een kamertje gegaan en moest me geheel ontkleeden, wat ik deed. Daarna klopte hij me op de borst en op den rug. Toen hij dat eenige malen gedaan had, zei hij: „In orde." Ik kleedde me weer aan en hij ging weg."

Ook hier was tevoren de truc met de visitekaart uitgehaald.

De dienstbode J. V., oud 21 jaar, vertelde:

„Vrijagmiddag om ongeveer half vier kwam een heer bij Juffr. W., waar ik in betrekking ben, aan de deur. Ik deed open en liet hem in de gang. Daarop kwam Juffr. W., aan wie hij zeide dat hij mij moest onderzoeken. Hij vroeg mij naar een kamertje. Omdat ik dacht, dat hij inderdaad — zooals hij verklaarde — van den Raad van Arbeid kwam, zijn wij naar boven gegaan, waar ik mij moest ontkleeden. Ik deed zulks en hij vroeg me of ik wel eens ernstig ziek geweest was. Ik ontkende. Daarop klopte hij met zijn vinger op mijn borst en rug, verklaarde, dat alles in orde was, en zei: „Ik ga weer." Tevoren had hij een visitekaartje laten zien."

Het dienstmeisje E. J., oud 20 jaar, legde de volgende verklaring af:

„Vanmiddag, om ongeveer 3 uur, kwam een onbekend persoon bij ons huis, terwijl ik bezig was de straat te schrobben. Hij liet mij een visitekaartje zien met een naam erop. Ik dacht, dat er Veltman op stond, maar ik kon het niet goed lezen, omdat hij het kaartje dadelijk weer in z'n zak stopte. Hij zei, dat hij van den Raad van Arbeid kwam en mij moest onderzoeken. Ik deelde hem mede, dat ik geen tijd had, maar hij zei: „Het is zoo gebeurd." Wij zijn daarop naar mijn kamertje gegaan, en ik heb me heelemaal uitgekleed. Daarop heeft hij me onderzocht. Ik moest diep zuchten. Hij bevoelde mijn rug, borst, buik en beenen. Toen vroeg hij, of ik wel eens ziek geweest was, en ik zei, dat ik in 1940 ongeveer 15 weken ziek ben geweest. Hij vroeg, onder wiens behandeling ik geweest was, en ik antwoordde: „Van dr. B. in H." Ik dacht beslist, dat hij dokter was, en daarom heb ik me ook laten onderzoeken. Tenslotte zei hij, dat ik me we wel weer aankleeden kon, en dat hij er wel uit zou komen, waarop hij ging."

Naast deze verklaringen staat nog die van het sujet zelf, die zei:

„Ik ben werkzaam voor de firma Egger in de Anthoniebreestraat in Amsterdam, die in damesstoffen handelt. Ik verdien per week *f* 35.—, plus provisie. Ik had in den laatsten tijd niet veel te doen. Vanmorgen, 1 Augustus 1941, ben ik per trein van Leeuwarden naar Sneek gereisd. In Sneek heb ik de firma Vroomans bezocht. Daarop ben ik naar een zekeren kapper J. gegaan. Ik had 's morgens in den trein een Nieuwe Sneeker Courant gevonden, waarin een lijst stond van ingekomen en vertrokken personen in de maand Juli. Ik heb toen de namen van verscheiden dienstboden, die in Sneek gekomen waren genoteerd en bepaalde namen onderstreept. De gedachte kwam bij me op deze vrouwen te bezoeken en ze dan eens te onderzoeken.

Ik was in het bezit van een visitekaartje waarop stond: M. Velleman, arts. Het was van mijn broer, die inderdaad dokter is. Toen ik vanmorgen bij J. kwam, en hem het kaartje liet zien, waarop ik de letter n had doorgestreept, vertrouwde de vrouw van J., die erbij was, mij niet. Ik had tevoren gezegd, dat ik voor den Raad van Arbeid en de Ziekteverzekering kwam, en dat ik in deze kwaliteit de dienstbode van J., L. M. genaamd, wilde onderzoeken. Ik verrichtte dus een daad, die tot een beroep behoort, dat ik niet bekleedde. Als ik een kaartje toonde, waarop het woord arts stond, dachten de menschen dat ik werkelijk een dokter was. Toen J. mij niet vertrouwde, heb ik zijn dienstbode niet onderzocht, maar hem gezegd, dat ik de volgende week terugkomen zou. Het kan zijn, dat ik ook gezegd heb, dat ik een volmacht van den Raad van Arbeid opsturen zou. Toen het mij niet gelukt was deze dienstbode te onderzoeken, ben ik naar een zekeren S. gegaan. Ook daar heb ik me uitgegeven voor M. Velleman, arts, en gezegd dat ik van den Raad van Arbeid kwam om de dienstbode, Fr. Z., te onderzoeken. In den winkel van S. heb ik een visitekaartje laten zien. Op mijn verzoek stelde het dienstmeisje mij een kamertje beschikbaar, waar ze zich heelemaal voor me ontkleedde. Nadat ik haar op den rug en op de borst geklopt had en haar gevraagd had of ze wel eens ziek geweest was, heeft ze zich weer aangekleed en ik ben weer gegaan. Ik ging naar het station, waar ik den trein van 12 uur naar Leeuwarden nam. Om kwart voor drie ben ik per trein weer in Sneek teruggekeerd. Ik ben toen naar een meisje, E. J., gegaan, waar ik dezelfde praktijken bedreven heb als in de woning van S. Ook de volgende dienstbode, mej. J. V., heeft zich op mijn verzoek ontkleed en ik heb haar onderzocht. Korten tijd later ben ik naar het station gegaan, waar ik opgepakt ben. Het visitekaartje had ik tevoren verscheurd en weggegooid. Zoo nu en dan draag ik een bril. Toen ik de meisjes onderzocht had ik die mijn zak."

Aldus de verklaring van deze ziektekiem der gemeenschap. Wij zijn van meening, dat tegen elementen van deze soort, die zich zelfs onder de huidige omstandigheden niet ontzien voor hun ziekelijke joodsche verlangens arische vrouwen te misbruiken, alleen de scherpste straffen geëischt kunnen worden. De samenleving **moet** van deze rotte plekken gezuiverd worden!

SCHILDKNAAP en ZONDAGSRUITER.

Vova heeft zich klaarblijkelijk geergerd aan ons artikel in het nummer van 13 Sept., waarin de reclame voor eigen standje bij den dood van eenigen der aan het Oostfront gevallen Nederlandsche helden gegispt werd.

In Vova van 19 Sept. wordt aan die ergernis lucht gegeven en de schildknaap, die zich daartoe aangordde, meende niet beter te kunnen doen dan zich hoog te paard te stellen om zich eenige vervaarlijke uitvallen tegen ons blad te veroorloven. Wat daarbij trof, was, dat zorgvuldig vermeden werd op de door ons gewraakte uitingen in te gaan. Om onze opmerkingen heendraaiende, verraadt hij tevens hoe weinig hij nog van het ware nationaal-socialisme verstaat en van de beginselen, waarop de opbouw van het nieuwe Europa moet berusten.

Voor hem is het oude begrip „nationaliteit" daarbij nog steeds het beslissende, het „massgebende" beginsel en speelt de rasverwantschap slechts een ondergeschikte rol daarbij. In loftuitingen op den — overigens niet geheel onbeteekenenden — verrichten opbouwenden arbeid zoekt de schildknaap zijn kracht, maar geen oogenblik komt bij hem de gedachte naar voren, dat het bouwwerk alleen dan bestendig kan zijn en de eeuwen kan trotseeren, als de fundamenten hecht en onverwoestbaar zijn gelegd. Een nieuw Nederland, zooals hij zich dit voorstelt, waarbij zonder twijfel de versleten leugenachtige vrijheids- en onafhankelijkheidsleuzen een groote rol spelen, zou ons volk opnieuw tot den speelbal van heerschzuchtige machtigen maken. Zoo ver echter reikt de geestelijke uitrusting van onzen bestrijder en zijn leerschool niet.

Zijn verweer kan alleen als waarschuwend voorbeeld dienen tot welke beperktheid van inzicht een benepen opleiding voert. En dit is te ernstiger, omdat de in den schrijver aangekweekte geest hem wel zal nopen iedere week een aanleiding te vinden om zijn ros te bestijgen en zijn schild in afweerstelling te brengen. In hetzelfde nummer van Vova b.v. wordt aan de leden der beweging het bevel gegeven alle nationaal-socialistische opschriften, die niet den geest der N.S.B. ademen, van straten en muren te verwijderen — onder het motief, dat deze uitingen anti-Nederlandsch, anti-Duitsch en anti-nationaal-socialistisch zouden zijn!

We gevoelen geen lust om te dezer plaatse met een deel der N.S.B.-leiders van gedachten te wisselen over de al dan niet juistheid van de bewuste spreuken, omdat zulks ons zou terugvoeren tot een diepgaande geschiedkundige beschouwing. Wij verwachten al evenmin van de N.S.B. — en kunnen dit ook niet verwachten — dat zij, die in dit stadium reeds de groote massa des volks tot zich wil trachten te trekken, de meest radicale uitingen van het nationaal-socialisme zal toejuichen. Maar we mogen wel verlangen, dat een beweging, die zich siert met het praedicaat „nationaal-socialistisch", begrip toont voor de wenschen van hen, die zoover in de leer gevorderd zijn, dat ze ver boven de oude staatsopvatting uit, het oog gericht hebben op de bloedsverbondenheid. En aan de idee van den Führer zou minder schade zijn toegebracht, wanneer althans de kleine veldslagen, die als gevolg van het bewuste bevel tusschen S.A. en W.A. zijn gevoerd, vermeden waren.

ARBEIDSKAMERADEN.

Op weg naar de waarlijk-socialistische arbeidsgemeenschappen.

EEN REPORTAGE OVER DEN GROEI DER „ESVEHA".

ARBEID is voor den Germaanschen mensch levensnoodzaak. Niet alleen, omdat hij door zijn arbeid het brood voor zich en de zijnen moet verdienen, ook niet uitsluitend omdat hij zijn arbeidskracht in dienst stelt van de gemeenschap, door welke gemeenschap hijzelf zijn hoogste ontplooiïng kan bereiken, maar in de eerste plaats omdat het Germaansche ras als meest kenmerkende eigenschap den scheppingsdrang bezit, waardoor iedere Germaan een geboren schepper is. De Germaan, die niet scheppen, niet werken kan, is gedoemd lichamelijk en geestelijk te gronde te gaan. De uitleving van den scheppingsdrang, goddelijke gave, in den dagelijkschen arbeid, geeft aan het leven van den Germaanschen mensch den inhoud, dien hij daarin behoeft. Het leven heeft voor den Germaan zin, omdat hij in het leven zijn goddelijke taak volbrengen kan. Het germaansche leven is een godsleven, omdat de goddelijke gave van den scheppingsdrang door den Germaan tot de hoogste prestaties benut wordt. Verreweg het meeste van wat aan grootheid op deze aarde geschapen is, is afkomstig van germaansche of indo-germaansche scheppers. Doordat de rasbewuste Germaan den scheppingsdrang in zich voelt als een goddelijk element, doordat hij zichzelf deel voelt van den eeuwigen Schepper, wordt de arbeid voor hem de grondslag van zijn religieuse levensbeschouwing. Dit nieuwe scheppingsbesef en deze nieuwe arbeidsgedachte tot levend gemeengoed van alle Germanen te maken is een onderdeel van de taak, die Duitsche en andere rasbewuste Germaansche strijders zich in dezen tijd gesteld hebben.

Woudenberg, de commissaris van het N.V.V. en Casselmann, Betriebsführer der S.V.H.

De geïndustrialiseerde maatschappij, zooals die zich sinds een eeuw ontwikkelde, heeft aan den arbeid, aan het werk, een geheel nieuwe gestalte gegeven. Doel van het socialisme is steeds geweest de opperste harmonie te bereiken tusschen den arbeider en zijn werk. Het marxisme heeft er daarbij vooral naar gestreefd (men denke aan Rusland) den arbeider te maken tot een levend onderdeel van het werk, tot een geperfectioneerde machine naast andere machines. Het oude socialisme heeft den rassischen scheppingsdrang der Germanen ontkend en in haar almenschheidsgedachte den arbeid en de arbeidsbeleving verkeerde grondslagen gegeven. Het nationaal-socialisme, dat het voor ons eenige en noodzakelijke uitgangspunt van denken en doen: het ras, als zoodanig aanvaardde, en daarmee den arbeid als rassisch verschijnsel en germaansche levensvoorwaarde, heeft gezocht naar de middelen, waardoor de arbeider zich de goddelijkheid van den arbeid bewust wordt, en waardoor hij in den arbeid zijn nationaal-socialistische levensverheerlijking beleeft. Het heeft die middelen natuurlijk moeten ontleenen aan de tegenwoordige, fabriekmatige en mechanische gestalte van den arbeid, en het is daarin in Duitschland reeds ten deele geslaagd. Volledig succes is onder de huidige oorlogsomstandigheden vanzelfsprekend moeilijk te bereiken, wat niet wegneemt, dat het begrip „Vreugde en Arbeid" reeds levend is geworden in de harten en hoofden van het Duitsche arbeidende volk. Hetzelfde in Nederland te bereiken is een deel van de taak, die het N.V.V. zich onder Woudenberg gesteld zag.

Het ligt in de lijn van het nationaal-socialisme, dat de **gemeenschapsgedachte** als leidend beginsel heeft, dat deze gemeenschapsidee ook in de groote bedrijven zou worden doorgevoerd. Evenzeer als een gezin, een volk, een ras door banden van verschillenden aard bijeengehouden worden (tot een gemeenschap gevormd worden) zoo is ook een industriebedrijf of een handelsonderneming een gemeenschap. Het belang van het bedrijf als geheel, het algemeen belang dus, bindt ale arbeiders in zoo'n bedrijf en doet hen arbeiden vóór het bedrijf. Dat is de **bedrijfsgemeenschap,** die wel zeer verschilt van de instellingen, zooals wij die in den kapitalistischen staat kenden. De arbeiders van een nationaal-socialistische bedrijfsgemeenschap werken niet meer voor de belangen van den directeur en de commissarissen, maar voor het welzijn en den groei van het bedrijf, waarin de directeur, de bedrijfschef, een arbeider is met de anderen.

Het hoeft geen betoog, dat de

Een werkpauzeconcert met het Nationaal Orkest o.l.v. Theo Koning in de bedrijfscantine.

geest, die in dergelijke bedrijfsgemeenschappen heerscht geheel anders móet zijn dan de geest van een kapitalistisch gerichte onderneming. Om ons op de hoogte te stellen van alles wat er in zoo'n nationaal-socialistische arbeidsgemeenschap omgaat, hebben wij een bezoek gebracht aan de papierfabrieken „ESVEHA" te Den Haag. Door den directeur, den Heer Casselmann, en zijn naaste medewerkers zijn wij voorgelicht omtrent de veranderingen, die in het bedrijf plaats gegrepen hebben sinds de heer Casselmann in October 1940 als „Betriebsführer" de leiding van de fabriek in handen nam. Beter dan lange beschouwingen dit kunnen doen mogen de feiten spreken van de sociale hervormingen, die in dit bedrijf zijn tot

Betriebsführer Casselmann rijkt de Kerstgratificatie aan de bedrijfsleden uit.

stand gekomen en van den geest die langzaam maar zeker onder alle arbeiders van hoog tot laag doordringt.

Het is de gewoonte van den Betriebsführer de verschillende door hem genomen besluit door aanplakking in het bedrijf bekend te maken. Van deze bekendmakingen zullen wij een klein gedeelte citeeren.

Ten aanzien van verbetering der **financieele positie** van de arbeiders is alles gedaan wat gedaan kón worden, doch de mogelijkheden waren, in verband met collectieve arbeidsovereenkomsten en overheidsbepalingen gering. Desniettemin wist de heer Casselmann te bereiken, dat tot drie maal toe een extra-uitkeering plaats vond. Het kantoorpersoneel, dat niet, zooals het fabriekspersoneel, gebônden is aan het salaris van 9 Mei 1940, zag zich periodiek belangrijke verhoogingen toegekend.

Uit bekendmaking no. 5 van 31 October 1940:

„Na rijp beraad heb ik besloten, aan alle werknemers een éénmalige gratificatie toe te kennen ter hoogte van een week salaris, terwijl daarenboven aan elken gehuwden werknemer voor elk kind beneden 14 jaar nog een gulden extra zal worden uitbetaald. Het is duidelijk dat deze gratificatie in overeenstemming met de sociale positie van elken werknemer is vastgesteld. De uitbetaling van dezen extra bijstand, die niet als een geschenk moet worden beschouwd doch voor alle werknemers het bewijs moet zijn, dat ik begrip heb voor hunne rechtvaardige wenschen, zal op 25 October a.s. geschieden.

Ik verwacht echter ook, dat alle werknemers mijn tegemoetkoming zullen weten te waardeeren en in hunne houding en prestaties zich zullen gedragen zooals het een lid van het bedrijf van „ESVEHA" past.

Wij willen wederzijdsch vertrouwen tot elkaar hebben en tezamen ieder van ons het beste geven om dit bedrijf te dienen."

Ook in verband met den dag van den Arbeid werd een extra-uitkeering verstrekt.

Om de **voedselpositie** van de arbeiders zooveel mogelijk veilig te stellen, werd grond aangekocht voor moestuinen. De heer Casselmann zegt hierover:

Mijn streven naar een grooteren maatschappelijken steun voor het personeel ondergaat daardoor een uitbreiding doordat het mij gelukt is voor 40 voorbeeldige leden van het personeel een stuk grond te pachten dat voor het aanleggen van moestuinen buitengewoon geschikt is. De grootte van iederen moestuin bedraagt 140 m².

Ik heb het plan deze 40 stukken grond in den komenden tijd aan 40 leden van het personeel die het ten volle verdienen, gratis ter beschikking te stellen.

Dit zal ik van de volgende gezichtspunten laten afhangen:

1. Voorbeeldige houding in het bedrijf;
2. Voortreffelijke prestaties;
3. Getrouwde leden van het personeel met meer dan 2 kinderen hebben de voorrang;
4. Het in aanmerking nemen van den socialen toestand.

Voor het zaad als ook voor het gereedschap moet ieder bedrijfslid zelf zorgen, doch ik ben gaarne bereid het benoodigde gereedschap en het benoodigde zaad in te koopen en het voor elk lid van het personeel te betalen bedrag in termijnen van *f* 1.— per week af te houden.

Leden van het personeel, wederom is er aan den socialen opbouw van ons bedrijf een steen toegevoegd.

Als gij zooals tot nu toe ook verder de kameraadschap in het bedrijf hoog houdt, en uw prestaties verbetert en wanneer wij steeds meer tot een bedrijfs- en een productiegemeenschap tezamen gebracht worden, zal het mij ook in de toekomst mogelijk zijn nog andere maatschappelijke maatregelen in mijn bedrijf door te voeren en u als mijn arbeidskameraden dienovereenkomstig te behoeden.

Voor den komenden winter heeft de Betriebsführer weten te bereiken, dat aan alle arbeiders dagelijks een halve liter bonloos warm eten wordt verstrekt tegen den uiterst geringen prijs van 5 cent per portie. De overige kosten worden door het bedrijf gedragen.

Voor de jongere bedrijfsleden werden vitaminen verstrekt:

Het behoort mede tot de plichten van een Betriebsführer om ook voor de gezondheid van zijn bedrijfsleden te zorgen.

Om dezen plicht te vervullen heb ik alle moeite gedaan om, door bespreking met de instanties die daarvoor in aanmerking komen, een weg te vinden om ook in ons bedrijf een aan-

(Vervolg pag. 14).

OP DE HOEK.

Beslissend oordeel.

Er ging een mensch voorbij mijn huis en tot den buurman die naast mij stond, zeide ik: „Zie, daar gaat hij ook, hoe zou het met hem zijn? Ik heb in lange niets van hem gehoord."

Mijn buurman deed een zware trek aan zijn pijp en zeide toen, schouderrekkend: „weet ik het, 'k ken hem niet eens..."

„Och...? kennen? Neen, kennen doe ik hem ook niet", antwoordde ik, „maar ik heb gehoord dat hij dezen winter kolen gaf aan menschen die niets te stoken hadden. Eens haalde hij een vrouw in huis..." Maar mijn buurman viel mij in de rede toen ik hem wilde vertellen van die vrouw, die hij in zijn huis had willen verwarmen met de woorden:

„Och ja, dat weet ik wel. Hij kan nu éénmaal geen vrouwen met rust laten:"

„U begrijpt mij verkeerd", sprak ik weer, „want ik weet dat hij drie kinderen te eten heeft gegeven..."

„Toen zijn eigen niet meer lustten", werd er echter al met bitterheid teruggebitst. „Die loopen in wol en jaeger."

Maar toen viel ik mijn buurman in de rede: „Ach meneer, wat praat U toch? Weet U dan niet dat hij de kinderen van dien man die dood van een stelling viel, op een kostschool heeft geplaatst? Dat hij die vrouw die zwanger was, zes weken lang iederen dag twee liter melk heeft laten brengen? Dat hij..." maar nijdig werd ik in mijn woorden gestuit:

„Oh ja? weet U dan niet, dat hij aandeelen had in die kostschool en weet U dan niet, dat de man van die vrouw, die U bedoelt, bij hem op de fabriek werkt?"

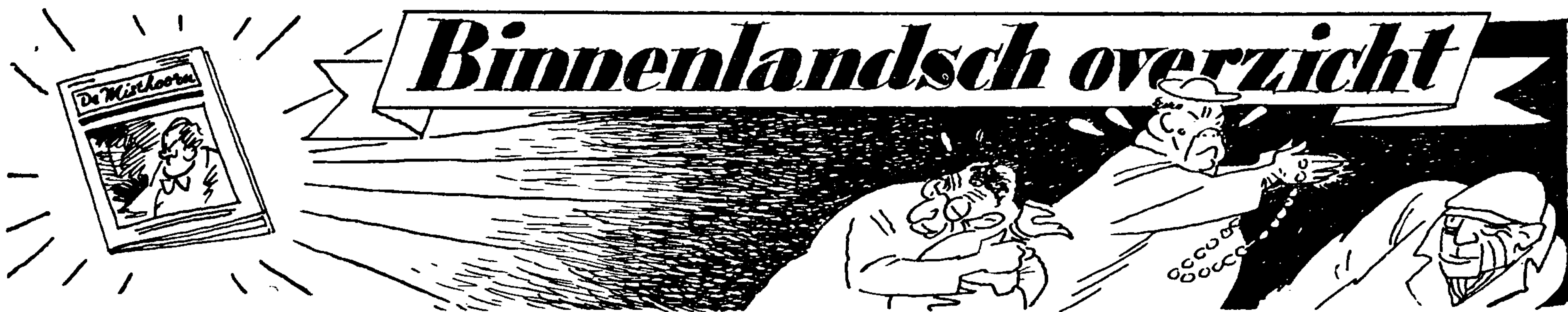
Ik zweeg... begreep niet... en stilte heerschte tusschen ons. Toen verbrak ik het zwijgen, en nam het woord:

'k Begrijp het niet... 'k Begrijp het niet... wat ik van hem weet is alleen dat hij een goed mensch is..."

„Een goed mensch? Een goed mensch? Mijnheer!" En nu giftte de man, die zijn pijp in zijn handen had genomen, me tegemoet: „Mijnheer! Weet U dan niet dat die... die... die vent... dat die... een nazi is?" En een angstige stilte van elkander te hebben begrepen, verklaarde den oorlog tusschen mijn buurman en mij...

Een maaltijd voor kinderen, georganiseerd door de „ESVEHA".

In ons voorlaatste nummer werd in het artikel „De laatste der Oranjes" klaar en duidelijk het standpunt van den nationaal-socialist ten aanzien van het Oranjehuis uiteengezet. Spuwen in de bron waaruit men eens zelf gedronken heeft, is een verachtelijk bedrijf; de schrijver van het bedoelde artikel heeft er dan ook wel voor gewaakt, zich daaraan schuldig te maken. Het is waarachtig geen schande, dat heel vele nationaal-socialisten vroeger bewuste „oranjeklanten" waren. Hun liefde voor Oranje was zooveel echter dan die van hen, die vroeger een roode tulp droegen en thans met oranje-kastrandjes loopen te leuren. Voor de nationaal-socialisten was Oranje meer dan een bron van goedkoope lol op koninginnedag bij oranjebitter, feeststokken en vuurwerk; zij zagen in Oranje het laatste punt, waar het innerlijk verscheurde Nederland zichzelf, als volk wedervond. Daarenboven getuigt de geschiedenis van Oranjevorsten, die veel voor het Germaansche Nederland hebben gedaan, die goed en bloed veil hadden om het Geuzenvolk voor latijnsch/roomsche overwoekering te bewaren.

Met pijnlijke verbazing moesten de nationaal-socialisten ervaren, hoe in het bijzonder na den dood van Prins Hendrik, Koningin en Prinses door een pro-Engelsche, hevig anti-Duitsche hofkliek steeds sterker werden beïnvloed. En hoe hebben zij gehoopt, dat daarin een verandering ten goede zou komen, toen bekend werd, dat de Prinses zich verloofd had met een Duitschen Prins! De teleurstelling was er te bitterder om! Wij herinneren ons, hoe de jodenvriend Wendelaar in de Tweede Kamer den triesten moed had, Bernard te roemen als een man, die de „gevoelens" van het Nederlandsche volk zorgvuldig ontzag... door met een geel-rood, inplaats van met de hakenkruisvlag van zijn Duitsche vaderland op zijn auto de grens over te komen. Wij allen herinneren ons nog de jammerlijke vertooning met het spotlied „Lippe Detmold", dat nota bene stram in de houding bij officieele gelegenheden in aansluiting op het Wilhelmus werd aangehoord. Weinigen echter weten maar, tot welk een brutale anti-Duitsche demonstratie het is gekomen, op den gala-avond, die de Koningin twee dagen voor het huwelijk den bruiloftsgasten in het Haagsche gebouw voor Kunsten en Wetenschappen aanbood. Bij deze wel zeer officieele gelegenheid kon men er moeilijk onder uit, in aansluiting op het Nederlandsche volkslied, de beide Duitsche volksliederen ten gehoore te brengen, al heeft men zelfs dit geprobeerd. Doordat echter ook een lid van het Engelsche koningshuis (de Hertog van Kent) onder de bruiloftsgasten aanwezig was, moest ook het Engelsche volkslied gespeeld worden. En toen zijn wij getuige geweest van de rel, dat na een uit volle borst gezongen Wilhelmus, het Duitschland- en Horst-Wessellied met pijnlijke stilte werd aangehoord (de rond 200 Duitsche gasten in de overvolle zaal gaven het na twee regels maar op!) terwijl daarentegen het Engelsche volkslied niet werd meegezongen, maar meegebruld. Zoo men weet is dit op dezelfde wijs als het Nederlandsche „O dierbaar plekje grond". Een min of meer hysterische juffrouw voor ons zong dan ook prompt:

„God save the King"
Waar eens mijn wieg op stond,
Mijn Vaderland!

Zij was Nederlandsche genoeg om van de meeste liederen alleen maar de eerste regel te kennen, echter ook anti-Duitsch genoeg om dat met een op Nederlandsche woorden gegild Engelsch volkslied te demonstreeren!

In deze zaal zat de aroma van de Nederlandsche upper-ten...

Het is aan de meer dan laffe houding van Prins Bernard te danken geweest, dat het zoo ver is kunnen komen. Ongetwijfeld is het een heele vooruitgang, wanneer men als arme prins van gewoon employé à raison van f 60.— per week „opklimt" tot echtgenoot van een kroonprinses met een gegarandeerd particulier inkomen van f 4000.— per week, maar daarom behoeft men eigen afkomst en vaderland nog niet te verloochenen. Dat men in Duitsche kringen Prins Bernard een en ander ten zeerste kwalijk heeft genomen, is begrijpelijk, temeer wanneer men bedenkt, dat hij jarenlang partijlid en lid der S.A. is geweest. Thans is hij zoover afgezakt, dat hij in huurlingendienst van Churchill staat en wellicht nog eens moet vechten tegen zijn bloedeigen broer, die als Duitsch officier aan het front zijn plicht doet. Deze degeneratie is wel het beste bewijs voor de pro-Engelsche gevoelens in hofkringen; voordat deze 25-jarige jongeman er erg in had was hij al in hetzelfde sop terechtgekomen.

De anti-Duitsche hetze van hen die eens het „Ben ick van Duytschen bloed" zongen neemt intusschen pathologische vormen aan. Naar ons uit brieven van waarlijk niet pro-Duitsch beïnvloede landgenooten in Amerika bleek, pleegt de daar vertoevende Prinses Juliana van tijd tot tijd voor de Amerikaansche radio „redevoeringen" te houden, waar de honden geen brood meer van lusten. Ook voor de onder auspiciën van de koningin staande „Oranje-zender" wordt door joden als Van Blankenstein een taaltje uitgebraakt, waar een vischwijf een kleur bij zou krijgen. Oproepen tot sabotage, hulpverleening aan Engelsche vliegers die boven Nederlandsch gebied een noodlanding moeten maken, en regelrechte aansporingen tot moord op met name genoemde Nederlandsche persoonlijkheden, zijn aan de orde van den dag.

Dat uit het lood geslagen Nederlandsche menschen van deze misdadige ophitsing het slachtoffer worden, interesseert deze dames en heeren niet; voorloopig zijn ze zelf in metersdikke schuilkelders nog veilig en als het al te warm wordt beschikken ze nog over voldoende gestolen goud, om een ander werelddeel op te zoeken.

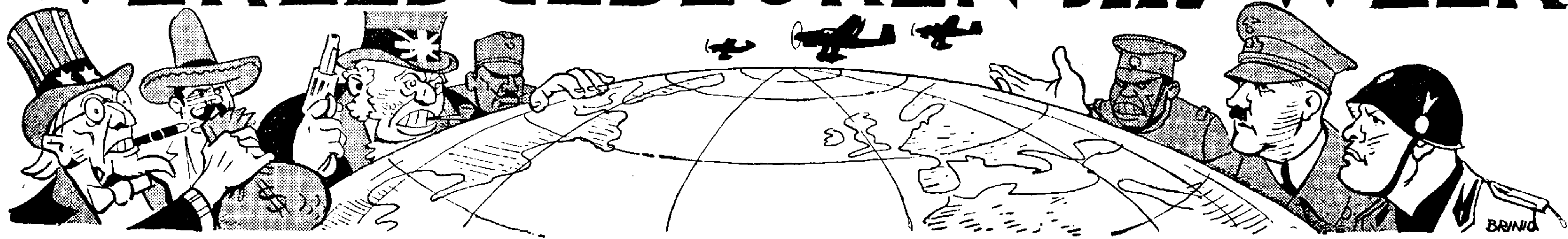
Zes Nederlanders zijn er in de voorbije week weer het slachtoffer van geworden en hebben het opvolgen van de misdadige oproepen met den dood moeten betalen. Vijf hunner hadden Engelsche vliegers geholpen bij hun pogen aan de Duitsche krijgsgevangenschap te ontkomen; de zesde werd neergeschoten, toen hij in den nacht zich ophouende bij een militair werk, aan het bevel van een schildwacht om te blijven staan, geen gevolg gaf. De oorlog stelt nu eenmaal zijn eigen, harde wetten. Nederland is bezet gebied en is door zijn ligging als 't ware één der bezette bruggehoofden tegen het Engelsche eilandenrijk, waarmede Duitschland in een strijd op leven en dood gewikkeld is. Het behoort tot het onbetwistbaar oorlogsrecht van den bezetter, iederen vorm van sabotage of hulpverleening aan den vijand, met de hardste middelen den kop in te drukken. Een man in Engeland, die daar Duitsche vliegers een handje helpt, komt er geen haar beter af.

Zoo hebben de terechtgestelde Nederlanders hun droevig lot aan eigen domheid te danken. Maar daarboven uit drukt de volle verantwoording op die lieden, die vanuit een schuilhoek geestelijk ontwrichte, door den loop der gebeurtenissen overrompelde volksgenooten gek maken, en tot wanhoopsdaden aansporen. Van dit feitelijk gegeven bezien, moet ook de inbeslagname van het particuliere eigendom der Oranjes worden beschouwd. De inbeslagname is geschied op grond van de verordening betreffende het vijandelijk vermogen. Dat het hier om vijandelijk vermogen handelt, gezien den regelrechten strijd in den vorm van sabotage nà de capitulatie, is aan geen twijfel onderhevig.

Wij maken ons geen illusies. De dames en heeren hebben genoeg meegenomen om voorshands geen krimp te hebben. Maar hier is toch ook nog wel zoo een en ander, dat niet zoo vlot kon worden ingepakt. Wanneer de stukken en brokken, veroorzaakt door van Nederlandsch goud gekochte Engelsche bommen, geheeld worden uit deze baten, is dat, dunkt ons, een bestemming waar geen sterveling bezwaar tegen kan hebben!

De Misthoorn is een ONAFHANKELIJK politiek weekblad, dus niet het orgaan eener politieke partij of beweging. De Misthoorn is gewend de dingen te zeggen zooals ze zijn, zonder aanzien des persoons. Wie den strijd voor waarheid wil steunen, abonneere zich op De Misthoorn.

WERELDGEBEUREN VAN DEZE WEEK

Wij schreven in ons vorig overzicht, dat men zich hier in Nederland toch vooral geen illusies moet maken over een al te groote oppositie in de Vereenigde Staten tegen de oorlogspolitiek van Roosevelt, en wij uitten de meening dat de president er in zal slagen, indien hij den moed ertoe vindt op den ingeslagen weg voort te gaan, het volk der Staten in den oorlog te drijven.

Onze opvattingen zijn bevestigd door een correspondentie uit New York in „Das Reich".

De schrijver, Paul Scheffer, zegt daar:

„De president heeft onophoudelijk zijn macht aangewend, die in normale tijden relatief gering is. Doordat hij den donder der scheepskanonnen aan zijn politiek arsenaal toevoegde, heeft hij de ontwikkeling, zooals hij die wil, weer voor korteren of langeren tijd de noodige spanning verleend.

Dat is echter niet beslissend. Beslissend is, dat de regeering onverstoorbaar haar koers volgt, steeds even onbereikbaar voor de stroomingen van het openbare leven. En dat is mogelijk geworden, omdat het land maar voor een betrekkelijk klein deel met volle opmerkzaamheid en met hart en ziel bij de zaak is. Roosevelt en zijn volgelingen klagen dikwijls over de onverschilligheid der natie. Zij vragen „meer actieven, meer begrijpenden steun". Maar juist deze onverschilligheid vermindert ook den tegenstand der isolationisten, verhindert een breede en diepe politieke crisis. Deze onverschilligheid is niet alleen afgestomptheid, zij is ook berusting. Zij is bewust laten gaan, zooals het gaat. Het is meer een afschuiven van de verantwoordelijkheid op den president."

Zoo moet de stemming in de U.S.A. inderdaad gezien worden. Het **eigenlijke** volk der Ver. Staten, waarin het Germaansche raselement nog het zuiverst is bewaard gebleven, is niet meer in staat zich te verzetten tegen en zich te verheffen boven de alles en allen afstompende lawine der pers- en radiohetze. Nog deze week werd ergens vermeld, dat meer dan 90% van het Amerikaansche pers- en omroepwezen in Joodsche hand is. Een ieder kan begrijpen, dat bij déze voorlichtingsorganen de stem van het Nieuwe Europa niet gehoord wordt. Het Amerikaansche volk wordt bewust onwetend gehouden over den waren gang der dingen in ons werelddeel, zooals de volken van Europa vóór dezen oorlog door hun pers werden voorgelogen over het nieuwe Duitschland.

Waaróm Roosevelt deze politiek voert?

Waaróm hij de massa der Amerikaansche arbeiders en klein-zakenlieden dom houdt?

Opdat zij niet zullen weten, wàárvoor zij in den oorlog gedreven worden! Opdat zij zonder schokken en zonder schrik straks zullen ontdekken, dat zij midden in de werkelijkheid van den strijd zijn gekomen.

Prof. Hugo Visscher heeft in een artikel in „De Waag", waarvan wij zouden wenschen, dat het door iederen volksgenoot gelezen werd, het probleem Europa-Amerika uiteengezet. Wij citeeren:

In Europa zijn er in de vorige eeuw groote veranderingen ingetreden, die ook aan Amerika niet zonder meer voorbij gingen en daar te lande vreeze wekten voor economische wijzigingen, die juist daarom zoo gevreesd zijn, omdat men de mogelijkheid der aanpassing niet ziet, hoewel beseft wordt, dat zij wel eens katastrophaal konden blijken in hare uitwerking op het volksbestaan der V.S.

Welke zijn dan de in Europa ingetreden veranderingen, die in Amerika met angst worden aangezien? Het antwoord kan in deze weinige woorden worden gegeven: De éénwording van Europa. Wanneer Europa één wordt, is het een economisch onafhankelijk Europa. En de V.S. vreezen, dat daarmede de handhaving van hun welvaartspeil onmogelijk wordt. Een autarkisch Europa, gevolgd door een autarkisch Azië, zoo vreest men, beteekent welvaartsverlies voor de V.S. En dat welvaartsverlies brengt een Amerikaansche revolutie.

Welnu, om Europa's éénwording te voorkomen, ten koste zelfs van Europa's volkomen ondergang, dit is het, wat Roosevelt ten oorlog drijft. Daarom namen de V.S. aan den vorigen oorlog deel, want een Engelsche overwinning, dus het behoud van „the balance of power"-politiek, was daarvoor absoluut noodzakelijk. Zij volgden daarbij het oud Engelsch recept, leenden den geallieerde machten fabelachtige bedragen en lieten deze daarvoor vechten in het belang der V.S. en eerst ten laatste kwamen zij ook zelven met militaire hulp.

Prof. Visser beschrijft hierna den groei van het Duitsche Rijk naar zijn eenheid en besluit:

„Men kan er van denken wat men wil, maar zooals ik de historie zie, is Adolf Hitler van God verwekt om, naar Ranke's woord „eine allseitige und unabhängige Entwicklung der Nation hervorzubringen". Welnu dit Duitschland werd geboren en een nieuw Europa daagt. Onder Duitsche suprematie verschijnt aan de kim het beeld van een vereenigd Europa. Een vereenigd Europa is onafhankelijk, zooals voor 1492 de oude wereld onafhankelijk was. Dat beteekent niet de uitschakeling van de nieuwe wereld, maar wel Europa's onafhankelijkheid, vrijheid en gelijkwaardigheid, zoodat alle economisch verkeer op voet van gelijkheid, dus op redelijken grond blijvend wordt gebracht.

De barensweeën dier (Europeesche) geboorte doorleven wij in dezen geweldigen, doch grooten tijd, nu het atheïsme uit het Oosten en het materialisme van het Westen in bond samen optrekken om de opkomst van een nieuw Europa te smoren in het bloed van millioenen onsterfelijke menschen, geschapen voor een eeuwig leven. Velen onder ons zijn nog blind voor de wijde, diepe perspectieven, die de historie ons nu opent. Velen volgen de vrouw van Lot na, die staarde naar het ondergaande Sodom. Doch het nieuwe Europa komt!

In dit kader heeft het kleine Nederland een eigen, schoone taak. In gemeenschap met alle andere volken zal het onder Duitsche suprematie alle gaven kunnen ontwikkelen, die het van God heeft ontvangen, ook die, welke als de erfenis der voorgeslachten ons deel geworden zijn.

Dit moet ons volk leeren inzien: Europa kan niet alleen ten bate van Engeland en Amerika gedoemd blijven om het beeld te vertoonen van een koninkrijk tegen zichzelf verdeeld. Europa kan niet eeuwig in onderlingen strijd zichzelve tot ondergang doemen om de prooi te blijven van de gieren, die nestelen aan de overzijde van den oceaan. Europa, dat de moederschoot is van de volken, die de nieuwe wereld beheerschen, heeft in zichzelve van God al wat een vreedzaam Europa behoeft om de roeping te vervullen, die het voor de gansche wereld heeft. In dat licht moeten wij ook ons volksideaal zien.

Wie daarvoor oog heeft, zal den strijd, dien Duitschland voert, waardeeren als eene worsteling om de edelste goederen onzer cultuur, om een nieuwe toekomst voor de volken van Europa, om de wedergeboorte ook van ons eigen volk, om een nieuw leven onder de stralen van de Zonne der gerechtigheid, onder welker vleugelen er alleen gerechtigheid zijn kan."

Wij hebben aan deze niets toe te voegen, of het moest zijn de opwekking zich nogmaals te bezinnen op de eenige levensmogelijkheid voor ons allen:

„Met Adolf Hitler naar een Nieuw Europa!"

HET JOODSCHE VRAAGSTUK (XLI).

DE JODEN IN RUSLAND.

Nomaden uit het Oosten. - De Joden in Kiev en Nowgorod. De strijd der Kerk tegen den Joodschen invloed.

Hoewel in het algemeen genomen het Joodsche vraagstuk in Rusland hetzelfde karakter vertoont als in de overige landen van Europa, zijn er toch eenige factoren, die daarop invloed uitoefenen, welke tot niet onbelangrijke afwijkingen in het verloop en in de oplossing van het vraagstuk moesten voeren en dan ook gevoerd hebben. Allereerst is het de laat begonnen en de langzame ontwikkeling van den regeeringsvorm in het Tsarenrijk en ten anderen hebben de joden nergens in Europa met zooveel taaiheid getracht hun eigen godsdienst bij de inheemsche bevolking ingang te doen vinden, waardoor zij een verbitterden weerstand der geestelijkheid in het leven riepen.

Maar ook het eigenaardige karakter van het Russische volk, ten deele wel het gevolg van het reeds vroegtijdig opnemen van vreemde Aziatische elementen: Skythen, Sarmaten, Alanen, die reeds vroeg aan de kusten van de Zwarte en de Kaspische zee woonden, en later nog de mongoolsche stammen der Hunnen, Avaren, Hongaren en Chasaren, en ten slotte ook de Tataren, heeft een rol in de wending, die de oplossing van het Joodsche vraagstuk in het Russische Rijk nam, gespeeld.

De uitwerking dier bloedsvermenging van het Russische volk met Aziatisch bloed op het Russische volkskarakter en zijn ideologieën zullen we in een afzonderlijk artikel „Een ziener" leeren kennen.

De voornaamste bronnen voor de geschiedenis van het Jodendom in Rusland zijn de „Jewish Encyclopedia" en het „Jüdisches Lexikon", alsmede de navolgende werken, die meer op de nieuwere en nieuwste geschiedenis betrekking hebben: Netchvolodow „L'empereur Nicolas II et les Juifs" en van denzelfden schrijver „La Russie et les Juifs — de la Révolution Française de 1789 à la Révolution Russe de 1905"; A. Amfitcatrow „Der Ursprung des Antisemitismus in Russland"; P. von Sokolowski „Die Versandung Europas" en A. S. Rappoport „Die Pioniere der russischen Revolution". Laatstgenoemde schrijver is jood.

Armenische en Georgische geschiedschrijvers berichten, dat na de verwoesting van den tempel te Jeruzalem in 578 v. Chr. door Nebucadnezar, deze talrijke joden naar Armenië en Georgië liet overbrengen, waarbij zich later nog vele joden uit Medië (N. W. Iran) en Judaca voegden. Zooals steeds en overal hebben zij zich ook daar spoedig op den voorgrond gedrongen en in de 4de eeuw na Chr. was hun invloed, vooral in Armenië reeds groot geworden, terwijl er daar zelfs steden waren, die 10 tot 20.000 joden bevatten. Inmiddels waren de Armeniërs tot het Christendom bekeerd en werd er een sterke druk op het jodendom uitgeoefend zich te laten doopen. Bij invallen der Perzen in Armenië tusschen 360 en 370 na Chr., en na de verovering van het oostelijke deel door de Perzen in 387 na Chr. werd een groot aantal joden door dezen weer gevankelijk weggevoerd.

Ook na de verwoesting van Jeruzalem door Titus (70 na Chr.) was een groot contingent Joden naar Georgië overgebracht, waar hun vaste woonplaatsen werden aangewezen.

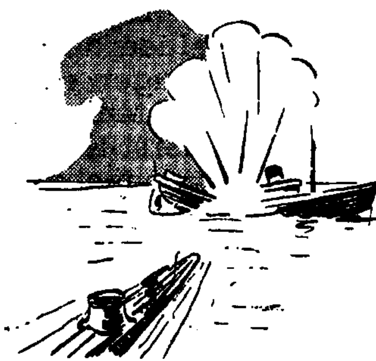
Marmeren platen met Grieksche inscripties, die zich in de Hermitage te Petersburg bevinden, verhalen over joden in de Krim en aan de Oostkust der Zwarte Zee omstreeks het begin onzer jaartelling, waar ze toen reeds goed georganiseerde joodsche gemeenten met synagogen vormden, die echter ten deele vergriekscht waren. Vandaar talrijke Grieksche namen onder de latere Oost-Joden.

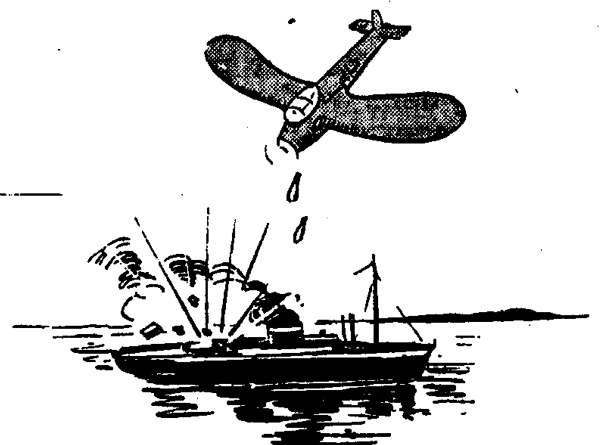
De joden uit de Krim trokken ook verder naar het O. en N., naar de kusten van de Kaspische zee en de oevers van de beneden Wolga, die een deel vormden van het Rijk der Chasaren. Hier ontwikkelde het jodendom naast een groote economische doordringing ook een sterke godsdienstige actie, zoozeer dat een groot deel der Chasaren — oorspronkelijk uit Oud-Turksche stammen samengesteld — tot den joodschen godsdienst overging (± 740 na Chr.). Zoo ver ging dit proces, dat we in bovengenoemd werk van Netchvolodow daaromtrent lezen (blz. 166) „De volkenkundige oorsprong der Chasaren is niet met zekerheid bekend, maar de heerschende kaste in het Rijk der Chasaren bestond uit joden, die zich van den geheelen handel meester hadden gemaakt en van alle machten."

Toen vervolgens in 969 na Chr. het Chasarenrijk door Grootvorst Swjatoslaw — een nakomeling van den voorheen te Nowgorod resideerenden Waralger vorst Rurik (een Noorman) — die zijn heerschappij over de gezamenlijke Russische stammen tot Kiew toe had uitgebreid en aldaar zijn verblijf had gevestigd; toen dan door dezen vorst ook het Chasarenrijk overweldigd werd, vluchtten de joden van daar weer in groot aantal naar de Krim, den Kaukasus en naar het vorstendom Kiew, dat vroeger reeds tot het Chasarenrijk had behoord. Later in de 11de en 12de eeuw bewoonden de joden in Kiew een afzonderlijke wijk, waar ze grooten invloed uitoefenden.

In dienzelfden tijd waren ook reeds joodsche kolonies in N.O. Rusland ge-

vormd, evenals in Wolhynië, Podolië en Lithauen. In 1321 werden Kiew en de beide laatstgenoemde gebieden door den Groothertog van Lithauen veroverd, die aan alle joden in zijn gebied dezelfde rechten als in Lithauen toekende, welke bovendien in 1388 nog werden uitgebreid.

Inmiddels was het Russische grondgebied verschillende malen door invallen van Aziatische Turko-mongoolsche stammen, die onder den naam Tataren (niet: Tartaren!) samengevat werden, geteisterd, en deze waren er in geslaagd hun heerschappij in belangrijke deelen van Groot-Rusland — de eigenlijke kern van Europeesch Rusland — te vestigen en de Russische vorsten en grootvorsten schatplichtig te maken. Zoo b.v. in 1260 en 1380. Bijna 3 eeuwen lang (1290—1572) deden deze Aziaten hun heerschappij over uitgestrekte Russische gebieden gelden, hetgeen later van grooten invloed op het Russische volkskarakter en op de bloedsmenging bleek te zijn.

De joden in Lithauen en Polen waren in de 10de eeuw reeds uit Zuid-Rusland, Duitschland en West-Europa gekomen. In Midden-Rusland, het gebied om Moskou wordt het jodendom eerst vermeld onder de regeering van Iwan III (1462—1505). De belangrijke handelsstad Nowgorod, die tot de Hansasteden behoorde was toen nog een zelfstandige stadrepubliek en het vorstendom. Kiew was evenzeer onafhankelijk van Moskou. Een der voornaamste tegenstanders van Moskou in Nowgorod was de broeder, Prins Michael Oleikovitsch, van den onderkoning van Kiew, die door het stadsbestuur van Nowgorod in zijn strijd tegen de Moskousche aanmatiging te hulp geroepen was en in zijn gevolg den geleerden orthodoxen jood Skhariyah (Zacharias) had meegebracht.

Deze jood ontplooide nu een regelrechte bekeeringsactie onder de Grieksch - katholieke bevolking en slaagde er in de priesters Dionis en Hexis tot het Judaïsme te bekeeren. Een felle joodsche kritiek op het Nieuwe Testament werd daartoe aangewend, die niet naliet op de geloovigen der Gr. Kath. kerk indruk te maken, zoodat in den boezem dier kerk een geheime judaïseerende, anti-christelijke secte ontstond, waarbij zich vele hoogwaardigheidsbekleeders en adellijken aansloten, ook zelfs tot Iwan's hof behoorenden. Een verbeten haat van het Gr. Kath. priesterdom tegen het jodendom was hiervan het gevolg, die de eeuwen door in Rusland stand hield. Tot de helpers van Zacharias behoorde ook de jood Theodoor, „Theodoor de Jood" bijgenaamd, die een vertaling van het Boek der Psalmen uit het Hebreeuwsche bewerkte. Grootvorst Iwan II (zie boven) stond niet ongunstig tegenover de nieuwe secte en trachtte zelfs deze in Lithauen invloed te verschaffen, waarvan echter het gevolg was: het besluit van den vorst Alexander van Lithauen, in 1495 genomen, om de joden uit Lithauen te verbannen. In 1503 werden ze echter weer toegelaten, die nu door Iwan gebruikt werden om den invloed van Moskou in Lithauen — en op dezelfde wijze ook in de Krim — te versterken.

Aan het hoofd van de tegenweer tegen de joodsche actie in Nowgorod had zich de aartsbisschop gesteld, die den ketters eerst mildere, daarna strenge, straffen oplegde, in 1504 zelfs de doodstraf en het verrichten van dwangarbeid. Een antisemitische stemming won veld, die nog verergerde, toen de joodsche arts Messer Leon, uit Venetië gekomen, maar weldra als hofarts dienst doende, van den dood van den oudsten zoon van den vorst werd beschuldigd. In 1490 volgde diens onthoofding, en nadat reeds van 1495 tot 1503 (zie boven) de joden uit Lithauen waren verdreven, verbood Iwan IV, de Verschrikkelijke (1533—84), den joden algeheel den toegang tot Rusland. Wegens hun ketterij werden zij door dezen Iwan fel gehaat, en na de verovering van Polozk (1563) liet de vorst 300 joden, die weigerden tot het christendom over te gaan, in de Duna vedrinken, terwijl hun vermogen in beslag werd genomen. In de tweede helft van de 16de eeuw was het Moscoviterrijk bijna geheel jodenvrij; maar in de eerste helft der volgende eeuw doken de joden weer op.

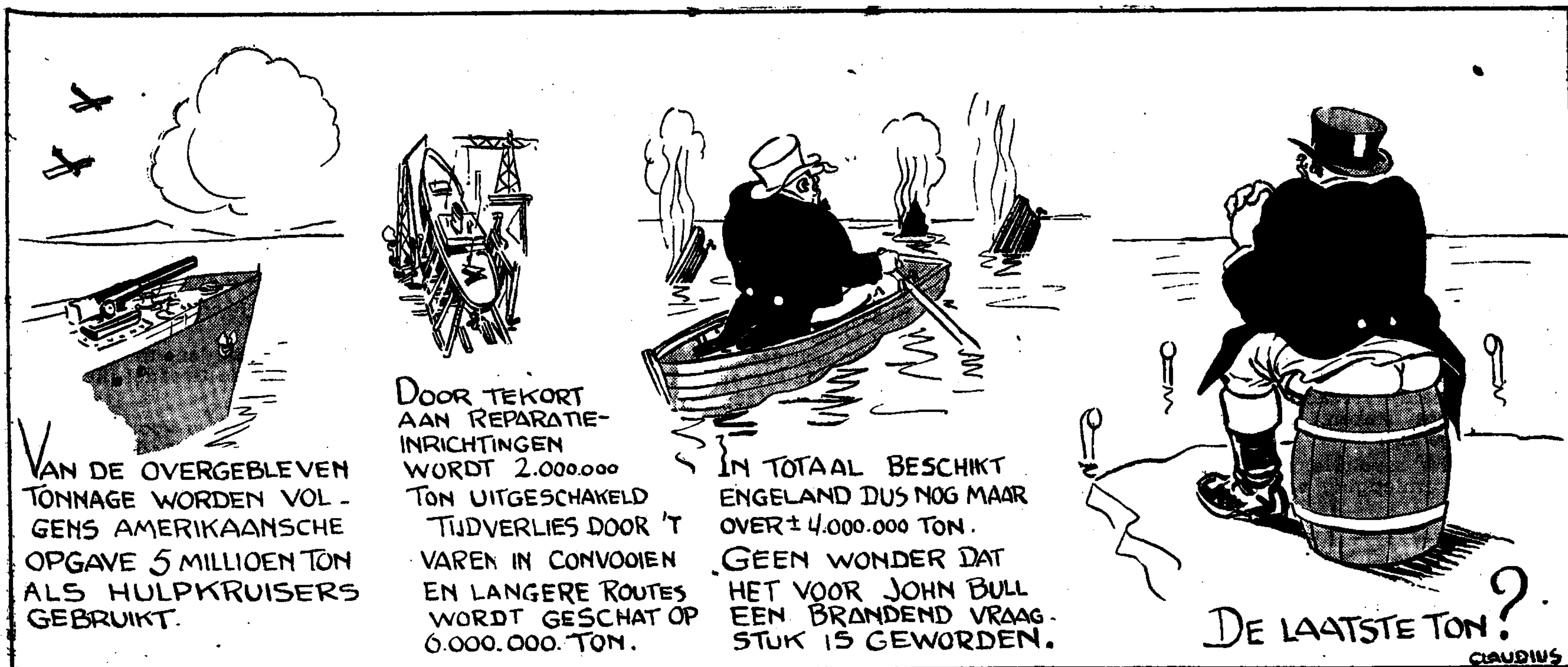
Hoewel onder de opvolgers van Iwan IV de toestand der joden niet stabiel was en voortdurend im- en emigratie, door ontduiking der verboden, plaats vond, kan toch gezegd worden, dat de kern van het Russische gebied in hoofdzaak voor het jodendom gesloten bleef, terwijl in de randgebieden de joden handel mochten drijven, waar toelating en uitwijzing meermalen met elkander afwisselden. Van een algeheele consolidatie van het Russische Rijk was namelijk nog niet zoo spoedig sprake, die o.a. door de tijdelijke overheersching door de Tataren, door oorlogen met Zweden, Lithauen en Polen (1240, 1500, 1610) en door opstanden der Kozakken in Zuid-Rusland (1610), in de Ukraine (1624) en aan den Don (1667—71) verhinderd werd.

Eerst Peter den Grooten (1689—1725), die zich ten doel gesteld had de Russische landen, die tengevolge van de overheersching door de Tataren (1260-1572) van het overige Europa vervreemd waren, weder tot den kring der West- en Centraal-Europeesche landen terug te brengen, gelukte in belangrijke mate de consolidatie van het Rijk. Tevoren waren reeds door den Tsaar Alexei Michailowitsch (1645—76) — de titel „Tsaar aller Russen" was in 1547 door Iwan den Verschrikkelijken aangenomen — in het wetboek Uloshenie een aantal oekasen verzameld en afgekondigd, waaraan zich alle andersgeloovigen, dus ook de joden, hadden te onderwerpen. In 1649 volgde daarop het verbod de uit Polen en Lithauen gevluchte joden in Rusland toe te laten. De joden in het veroverde Mohilew (niet ver van Kiew in de Oekraine) werden uitgewezen en die in Witebsk werden naar Kasan, Pskow en Nowgorod verbannen. In 1667 bij den met Polen gesloten vrede van Andrussowo werden alleen de gedoopte en de met Russen getrouwde jodinnen ongemoeid gelaten. Al die maatregelen wezen op een beslist afwijzend gevoel bij Tsaar Alexej tegen al wat niet Russisch was. Maar niettegenstaande dit alles in de verdragen met Polen was opgenomen, kwamen nog steeds Poolsche joden Rusland binnen onder het voorwendsel gedoopt te zijn. (Wordt vervolgd).

„DE MAN VAN HET KWARTJE".

Men vestigt van bevoegde zijde, naar aanleiding van het artikel „Rome's dubbele spel" in ons vorig nummer, onze aandacht op Mr. Romme, den man van het kwartje voor de werkloozen, **die op het oogenblik nog de meest invloedrijke „Rijksbemiddelaar" is.**

Inderdaad, de Roomsche politiek speelt haar dubbele rol goed!

EEN ZIENER IN DE 19e EEUW

De in 1817 in Wurtemberg geboren politicus Johannes Scherr, die ook als schrijver en kultuurhistoricus grooten naam gemaakt heeft, deed het eerst van zich spreken, toen hij, in 1843 tot lid der Wurtembergsche Kamer gekozen, dadelijk als een der leiders van de demokratische partij optrad, en als zoodanig zich als waar voorstander van de eenheid van Duitschland deed kennen. Dientengevolge uitgewezen, vestigde hij zich in Zürich, waar hij in 1860 tot hoogleeraar in de geschiedenis aan het Polytechnicum werd benoemd. Hier schreef hij verschillende werken op kultuurhistorisch gebied, o.a. Deutsche Kultur und Sittengeschichte" (in 3 dln), „Allgemeine Geschichte der Litteratur" (in 2 dln, die 10 drukken beleefden) en verschillende werken over de Duitsche geschiedenis. In alle deze werken doet hij zich kennen als volbloed demokraat en vijand van tyrannie, maar ook als tegenstander van de heerschappij der massa.

Aan zijn laatste werk „Neues Historienbuch", dat in 1884, twee jaren vóór zijn dood verscheen, is het volgende citaat ontleend, waarin hij na een uitvoerige uiteenzetting tegen de propaganda voor het Russische „Nihilisme" en het „Communisme" te velde trekt:

„Alles tezamen moet het Nihilisme als een uiterst belangrijk verschijnsel in de kultuur- en zedengeschiedenis der 19de eeuw worden aangemerkt, dat wel is waar op het karakter der kultuur van die periode een zeer weerzinwekkend en afstootend licht werpt, maar desondanks een zeer waar en markant. Het Nihilisme is in geenen deele als een lokaal, Russisch verschijnsel te beschouwen, maar, ondanks zijn speciaal optreden in Rusland, moet het als een algemeen Europeesch verschijnsel gelden. Het is de logische consequentie van het Kakangelium — de kwade Boodschap — van het materialisme, dat de materialisten der 19de eeuw, die van de 18de eeuw maar steeds hebben nagepraat en nieuw opgekalefaterd met werkelijke of schijn-argumenten der wetenschap.[1]) De Russische Nihilisten waren alleen brutaler en schaamteloozer of, indien men dit beter vindt, moediger en consequenter dan de heeren, die in het overige deel van Europa op de katheders, de kantoren en beurzen, in de parlementen en de rechtszalen het materialisme hielpen verbreiden. Dat is het heele verschil; want al die soorten van zoogenaamd „enorm met hun tijd meegaande mannen" werkten ijverig en zonder ophouden ertoe mee, dat het Nihilisme van een nationaal Russisch tot een algemeen Europeesch verschijnsel werd.

Of zij dit zonder er bij na te denken, dan wel bewust gedaan hebben[2]) is zonder belang, en dat daartegen weinig meer te doen is, spreekt vanzelf.[3]) Het onheil is zijn tocht begonnen en zal zijn loop hebben. Want evenals in de 2de helft der 18de eeuw bij de Fransche revolutie geschiedde, zoo werken ook thans in de 2de helft der 19de eeuw allen en alles er toe mee — echter veel meer omvattend, veel meer ingrijpend dan toen, en met stoomkracht — om de sluizen open te zetten en de dijken door te steken, ten einde den Europeeschen zondvloed, ja werkelijk „zondvloed!" binnen te laten.

Spot en lacht maar om dien pessimist! Nu hebt ge nog tijd en lust daartoe, en hij gunt u dat genoegen nog wel! Evenwel, de algemeene Europeesche catastrophe zal komen, hoe diep ge uw aangezichten ook in het zand van uw gedachteloosheid, verzadigdheid en lichtzinnigheid moogt steken, struisvogels zonder veeren, die ge zijt!

De geest der revolutie, het onzinnige denkbeeld door vernietiging van al het bestaande een beter lot deelachtig te zullen worden, heerscht in de massa als nog nooit te voren, sedert er een menschelijke samenleving bestaat, en dagelijks, ja ieder uur neemt de woeste drang naar vernieling in uitgebreidheid, diepte en kracht toe.

Wie zou dan die bedreiging moeten kunnen bezweren en keeren?

Het koningschap? Dat gevoelt zich al als het vogeltje op den tak.

De aristocratie? Die bestaat alleen nog op schilderijen.

De zoogenaamde bourgeoisie? Deze werkt met haar door den wervelstorm der concurrentie aangewakkerde overproductie- en schraapzucht, met haar moreele onverschilligheid en haar politieke lafheid er toe mee om de groote krach te versnellen.

Of de wetenschap dan? Deze is het die, ofschoon natuurlijk tegen haar wil, zeer veel er toe heeft bijgedragen om de goede geesten te verdrijven en de materialiseering van het geheele bestaan te bevorderen. Het overhand veldwinnen van ruwe instincten en het zich uitleven van schaamtelooze hartstochten behooren al mee tot de werkzaamste hefboomen voor de sociale revolutie en den ondergang. Bovendien is de wetenschap gedoemd om het leger van het socialisme[4]), nihilisme en anarchisme jaarlijks tallooze recruten te leveren in den vorm van een „gestudeerd proletariaat", evenals het kapitalisme door zijn zoogenaamde „ontwikkeling" der industrie jaar in, jaar uit een „ongestudeerd proletariaat" in massa kweekt.

De kerken misschien? Deze lijden immers zelf aan voortdurende verdeeldheid en zucht tot splitsing. Ook de katholieke kerk kan de katastrophe niet verhinderen, want zelfs in de katholieke landen, waar deze vrij was en de heerschappij had — zie Frankrijk, Italië, Spanje, Oostenrijk, Polen en Ierland — heeft zij den revolutionairen geest niet kunnen uitbannen.

Of het staatssocialisme[4]) het wellicht zou kunnen? Het socialisme bij de wet zal alleen er toe dienen om de eischen en illusies van het onwetmatige socialisme te prikkelen en te vergrooten.

Dus zou er geen dam meer gevonden kunnen worden tegen den dreigenden zondvloed?

Ja, één is er voorloopig nog: het Duitsche leger! Zoolang de bouw, de zelftucht en de discipline van het Duitsche leger in stand blijven, zóólang zal het verderf af te weren zijn. Al het andere in Europa is onzeker, onbetrouwbaar, zonder houvast!

Zoolang dus slechts? Voor zoover de mensch vooruit kan zien, ja! Juist zoolang nog! **Wij worden naar het communisme gedreven.** Dat alle tot heden toe achtereenvolgens plaatselijk genomen proeven om tot herstel te komen, jammerlijk mislukt zijn, beteekent wel is waar niets, maar de menschheid blijkt daaruit niets geleerd te hebben. De menschen willen immers niet ingelicht en bekeerd worden, maar belogen en bedrogen zijn. Hoe lomper de zwendel zich vertoont, des te meer geloovigen zijn er; hoe dolzinniger, des te algemeener de instemming; hoe ordinairder de klucht, des te luidruchtiger de bijval!

De klucht van het communisme zal vertoond worden, om in het afschuwelijkste treurspel om te slaan, dat de wereld ooit gezien heeft. Zal de samenleving daardoor een van barbaren worden, of zal zij gelouterd er uit te voorschijn komen? Wie, die het kan zeggen? De geheele moderne „beschaving" werkt met al haar middelen en krachten, met haar eigendunk en grootheidswaan, met haar haastig jagen naar winst zonder scrupules en met haar teugellooze genotzucht er toe mee, om dit treurspel tot werkelijkheid te maken. **Wie niet blind is en zien wil, kan voorspellen, dat aan het einde der 19de eeuw zich een revolutionaire krater zal opdoen van zoodanigen omvang, van zoo'n diepte en eruptieve kracht, dat daarbij vergeleken de utbarsting van 1789 niet meer dan een goedaardig vuurwerk zal zijn."**

Ziedaar een meesterlijk geschilderd beeld van den toestand, in 1884 reeds, in de Europeesche plutokratieën bestaande, maar vooral ook in het Rusland van het laatst der vorige eeuw. Dat Johannes Scherr een ziener was, die de ontzettende uitwerking van het overal met kwistige hand uitgestrooide revolutionaire gif van de slechtste volkondermijnende kwaliteit had erkend en doorzien, valt niet te ontkennen. Het drama, dat zich in 1917 in Rusland afspeelde en dat sedert geheel Europa bleef beheerschen, is het onweersprekelijk bewijs daarvan.

De sinds lang in Rusland gistende revolutionaire elementen waren ongetwijfeld oorzaak van die wereldramp. Maar met de diepere oorzaken, waardoor de uitbarsting ten slotte ontketend werd, hield de ziener zich niet bezig. Deze, tweeledig van wezen, waren allereerst te vinden in de actie der joden in Rusland, die — zooals de groote gescheidschrijver Theod. Mommsen het uitdrukte — zich overal doen kennen als het werkzame ferment ter ontbinding van elke samenleving. Inderdaad is komen vast te staan, dat de propaganda, voor de volk-ondermijnende, quasi wetenschappelijke theorieën in Rusland gevoerd (zooals voor het nihilisme, anarchisme, enz.) gefinancierd werd door Amerikaansch - Joodsche banken, meer in het bijzonder door Jakob Schiff en de door dezen gestichte firma Kuhn Loeb & Co. Eerstgenoemde was ook degene, die den Russisch-Japanschen oorlog voor Japan financierde.

Ook is het vaststaande, dat de meeste zoogenaamd ideologische opstanden door het jodendom, zoo al niet ontketend, dan toch met geld en propaganda gesteund worden.

Een tweede oorzaak voor den wereldbrand, die in Rusland in 1917 zijn oorsprong nam, moet gezocht worden in een bijzondere ontvankelijkheid daarvoor van het Russische wezen, althans bij een belangrijk volksdeel daarvan. Geen volk toch in Europa is zoozeer aan bloedsmenging blootgesteld als het Russische.

[1]) Dat Joh. Scherre in dat materialisme niet den Joodschen geest en diens invloed zag, bewijst slechts, hoe laat dat inzicht tot de volken is doorgedrongen.

[2]) De niet-Joden behoorden tot de eerste categorie, de Joden tot de tweede! (Red. Misthoorn).

[3]) Door volhardende, betere voorlichting van het volk is veel te bereiken (Red. M.), zooals thans gebleken is.

[4]) Marxisme is hier bedoeld (Red. M.).

DE STEM DER PERS!

RUSLANDS SCHATTEN AAN EUROPA!

In een beschouwing, getiteld „Hollandsch particularisme of.... Europeesche lotsverbondenheid?" wijst R. W. Dahmen von Buchholz in „De Waag" op den strijd in het Oosten en zijn consequenties. Na uiteengezet te hebben, wat de wereld van een overwinning van het driemanschap Roosevelt—Churchill—Stalin te wachten staat, zegt hij:

„Als gelijkberechtigde heeft Duitschland — bij monde van den Rijkscommissaris — het Nederlandsche volk de gelegenheid geboden aan deze Europeesche ordening mede te werken.

Zal dit aanbod worden aanvaard, of zal men mokkend terzijde blijven staan?

Onder leiding van Adolf Hitler wordt Rusland voorgoed voor Europa teruggewonnen en de usurpators over den Oeral naar Azië geworpen. Een ontvolkt gebied, waar plaats is voor honderden millioenen, rijker van bodem en aan bodemschatten van allerlei aard dan „God's Own Country", een land, dat nimmer behoorlijk in ontginning is gebracht en waar de Sowjets slechts roofbouw hebben toegepast, komt voor geheel Europa beschikbaar. Daar kunnen ook onze Nederlandsche boeren, die hier elkaar verdringen om een stukje grond, zich nederzetten en den naam van den Nederlandschen boer — als „Koelak' door de Sowjets verbannen of uitgemoord — weer nieuwen luister verschaffen; daar is gelegenheid te over voor het vestigen van nieuwe industrieën, daar is werkgelegenheid voor onze ingenieurs en technici op alle gebied; daar kan de handelsman, evenals tijdens den bloeitijd van de Hanze, weer een arbeidsveld vinden; daar is ook werk voor den bankier. Daar is werk voor eeuwen!

Daar ontworstelt zich voorgoed Europa aan den greep der plutocratie!

Daar herwint Europa zijn vrijheid!

Zou Nederland hierbij afzijdig willen blijven?

Dat is niet aan te nemen!

Wanneer de Nederlander slechts nuchter nadenkt, dan kan hij niet anders dan het Duitsche aanbod met beide handen aanvaarden. Het eigen belang alleen moet hem reeds daartoe drijven.

Maar er is nog een reden, hooger dan het eigen belang, welke hem daartoe zal nopen! Achter ons ligt het tijdperk van het individualisme. Langzamerhand dringt het echter door, dat het individu „an sich" onbestaanbaar is; dat een enkeling meer is dan een individu; dat hij in zich draagt het verleden en.... de toekomst. Tegenover het verleden, maar nog meer ten opzichte van hetgeen ná hem komt, heeft hij verplichtingen van den hoogsten aard. De erfenis der vaderen moet niet alleen worden beheerd, maar in goeden staat worden overgedragen aan hen, die na ons komen!

Welnu, dan bedenke men, dat het leven een strijd is, waarin de sterksten overwinnen.

Wat nu gewonnen wordt, moet worden behouden, voorgoed!

Daarom moet in het Oosten een wal worden opgeworpen, zoodat het nooit meer mogelijk zal zijn, dat een Atilla, een Dzinchis Kahn, een Tamerlan of een Stalin Rusland Europa herovere op het blanke ras.

Uit zal het moeten zijn met de zelfgenoegzaamheid van den Europeeër, dus vanzelfsprekend ook van den Nederlander. Men zal weer gevaarlijk durven leven!

Sterke mannen, vooral sterke vrouwen, zal Europa moeten leveren om de wacht in het Oosten te betrekken. Ook Nederland moet dezen leveren, dat is het niet alleen verplicht tegenover de Europeesche lotsverbondenheid, maar ook tegenover ons eigen nageslacht!

Daarom ook is deze oorlog zoo betreurenswaardig.

Kostbaar bloed wordt in den broederstrijd der Europeesche volkeren in stroomen vergoten door haat der bovenvolkschen; bloed, dat veel beter gespaard ware geweest.

Het zal een ieder nu wel duidelijk zijn, dat het geen angst is geweest, welke Adolf Hitler er toe gedreven heeft steeds den vrede met Engeland te bewaren en hem na 3 September 1939 er toe genoopt heeft herhaaldlijk Engeland den vredespalm aan te bieden.

Het was zijn gevoel van verantwoordelijkheid, dat hem daartoe dreef, teneinde blank bloed te paren voor den komenden strijd tegen de Sowjets (men sla er „Mein Kampf" maar op na).

Zijn pogen was vergeefs!

Maar als Europa zich als één man nu schaart in den strijd tegen de menschenschennende leiders van het Kremlin en den Angelsaksers daardoor duidelijk maakt, dat het werk hunner „zesde colonne" tot onvruchtbaarheid is gedoemd, wellicht, dat ook dan bij hen — voor het onherroepelijk te laat is — het nuchter verstand het wint van den haat!

Ook daarom is mede Nederland verplicht het Duitsche aanbod te aanvaarden.

De fout der democratische „volksopvoeding" wreekt zich.

In „Het Nieuwe Volk" schrijft Hepp over de gedragingen van Nederlandsche arbeiders en arbeidsters in Duitschland.

„Wie in het Rijk met bedrijfsleiders en arbeidsinspecteurs, maar ook met eenvoudige arbeiders spreekt, die ervaringen hebben gehad en nog dagelijks hebben met Nederlandsche arbeidskrachten, krijgt legio klachten, ernstige en serieuze klachten te hooren, zoodat hij er tenslotte klein en terneergeslagen onder wordt. En het zijn altijd weer dezelfde klachten: over traagheid tot werken, gebrek aan plichtsbewustzijn, slordige behandeling van materiaal en machines (soms ontaardend in vernielzucht), ongedisciplineerdheid en liederlijke levenswijze. Wij willen hier geen gedetailleerde opgaven van feiten geven. Daarvoor is het verhaal te droevig. Daarvoor **schamen wij ons te zeer over de landgenooten."**

„We willen niet veralgemeenen. Wij gelooven, dat een groot percentage der in Duitschland arbeidende volksgenooten door hun houding en plichtsvervulling den naam van ons volk hooghouden. En wij willen niet vergeten, dat de geheel vreemde omstandigheden en enkele kleine, organisatorische haperingen daarginds wel een beetje meewerken in de verkeerde richting. Maar **toch heeft het euvel een te grooten omvang aangenomen om niet van een ernstigen misstand te spreken.**

Ons volk heeft zich hierop ernstig te bezinnen. Want hier ligt niet alleen een individueele schuld van hen, die nauwelijk over de grenzen, de heele waardigheid van hun volk een voudig aan hun laars lappen en zich aan bandeloosheid overgeven, maar **hier ligt EEN NATIONALE OPVOEDINGSFOUT:** gebrek aan zelfbeheersching en zelftucht, houdingloosheid. Daarop wijzen ook de klachten, die we uit de eerste hand gehoord hebben over vele der Nederlandsche kinderen, die vorig jaar in de Oostmark te gast geweest zijn.

Het is een schrale troost, dat ook over de werkkrachten van andere nationaliteiten te klagen valt. Wij zijn per slot van rekening toch geen Tjechen of Magyaren! **Wij zijn een germaansch volk, een volk van Neder-Duitschers, d.w.z. een heeren-volk. Dat** vereischt **HOUDING.** Dat vereischt zelfrespekt en zelfdiscipline. **Alleen een volk van wilskrachtige, houdingvolle menschen, die in geen omstandigheden zichzelf vergooien** (en daarmee het aanzien van hun volk en ras) **maar altijd zichzelf in de hand hebben, kan aanspraak maken op een leidende rol in het Nieuwe Europa".**

HAMSTERENDE KLOOSTERRATTEN.

In „Volksche Aanval", officieel orgaan van „Volksverwering", strijdbeweging ter beveiliging van Bloed en Bodem, treffen wij het volgende, zéér lezenswaardige artikeltje aan:

Aan de boorden van de Schelde huizen vele ratten. Dat weten allen die aan den waterkant wonen. Niet iedereen weet echter, dat er aan de oevers van denzelfden stroom ook geestelijke ratten verblijf houden.

Een vijftiental kloosterlingen leven daar, dag en nacht in de strengste, heilige armoede! Dat weten wij toch, nietwaar? Zij loopen blootshoofds en barrevoets, hebben zelfs geen hemd om hun schamel lijf te bedekken en slapen op een harden stroozak, zonder lakens. Arme menschen dus! Alhoewel het hun aan geld niet ontbreekt.

En ook niet aan eten! Want, een huiszoeking door een paar flinke kontroleurs heeft aan het licht gebracht dat deze in „heilige armoede" levende menschen eet- en drinkvoorraad hebben waar een gewoon mensch van gaat watertanden!

Een eerste onderzoek wees uit, dat zij beschikken over honderden blikjes vleesch, een paar honderd kilo boter, honderden pakjes margarine, 9 flinke hespen, een paar zakken erwten, suiker, griesmeel en bloem, en ettelijke kilo's spek. De hespen hingen in den verwarmingskelder. Het spek lag op zolder, de deegwaren vonden de kontroleurs in een onbewoonde cel!

Er moest echter ook graan zijn! Doch, de graankamer was op slot. De godvruchtige „prior" vroeg om 's anderdaags terug te komen, daar hij niet over den sleutel beschikte. Daarom werd de deur verzegeld.

's Anderdaags kwamen de kontroleurs met donkere vermoedens terug.

Toen de deur openging vonden zij 150 kilo graan. 't Was iets, maar toch niets noemenswaardig tegenover de ondekking van gisteren.

Hoe meer de kontroleur er over nadacht, hoe minder hij het begreep, maar door dat nadenken kwam er licht in de zaak: een rat, zoo redeneerde hij, een rat die verjaagd wordt, sleept haar nest naar een anderen hoek. Het kwam er nu slechts op aan dien hoek te vinden.

Na rijp overleg waagden de kontroleurs zich aan een derde onderzoek.

Vooraf dient echter nog gezegd dat zij het niet onder de markt hadden. De burgemeester sprak van godsdienstvervolging en antiklerikalisme en ook andere heeren trachtten door hun inmenging de geestelijke ratten te redden. De kontroleurs hielden echter voet bij stuk.

Bij hun derde onderzoek duidde de kok, een braaf, eenvoudig broederken, het spoor aan: twee dagen te voren waren er 1700 blikjes vleesch naar een ander klooster versleept, en met het graan zat het hem zóó: Het klooster had een graanvoorraad van zoo ietwat 1300 kilo. Dat stond allemaal op de graancelkleermakerij, de „verzegelde" kamer.

Wat gedaan!?

De oversterat stelde heel het rattennest aan het werk en zij hadden 's nachts een gat in de zoldering moeten kappen om langs dáár den ganschen graanvoorraad, op 150 kilogr. na, naar beneden te halen en hem te verstoppen in de kerk onder de hoogzaal en achter het hoogaltaar! Zoo kon ons Heer zelf over den voorraad zijner kinderen waken!

Onder de hoogzaal stak ook een aanzienlijke voorraad wijn, uit angst dat de Duitschers dezen in den wijnkelder in beslag zouden nemen!!

Aldus verklaarde het broederken en toen de overste-rat deze verklaring hoorde voorlezen, viel hij door de mand, bekende en onderteekende zijne bekentenis!

Ja, ja, lezer, onze Lieve Heer heeft vreemde kostgangers!

Dat zijn de volgelingen van Kristus, die geen steen had om zijn hoofd te laten op rusten, en de kinderen van Franciskus van Assisi, il poverello, die de Armoe zijne bruid noemde en leefde van een droge korst gebedeld brood.

Geestelijke ratten zijn het: hamsteraars in optima forma. Parasieten, die teren op datgene wat de bevolking toekomt!

Durfden alle kontroleurs in heel het land maar eens optreden in alle kloosters, dan zouden de menschen zien wàt „heilige armoede" allemaal kan beteekenen. Maar, alle kontroleurs zijn geen „durvers" en zooveel burgemeesters en andere overheidspersonen zijn zóó klerikaal, dat zij met hun overheidssluier de geestelijke ratten bedekken, misschien ook wel om redenen die wij voorloopig niet zullen onthullen!

Oeverbewoners, let op de ratten! En kontroleurs, waakt! Want, rat blijft rat, zooals jood jood blijft. Kwijt raken doet ge ze niet, tenzij ge ze vernietigt!

BIBLIOTHEEKGEVAAR.

Toen enkele maanden geleden in Amsterdam een tentoonstelling van Duitsche boeken geopend werd, verklaarde niemand minder dan de Secretaris-Generaal van het Departement van Opvoeding, Wetenschap en Cultuurbescherming, dat er in ons land altijd groote belangstelling had bestaan voor het Duitsche boek. Stellig waren die woorden ernstig gemeend en toch klonken ze ons als bittere ironie in de ooren. Ongetwijfeld heeft er in ons land groote belangstelling bestaan voor een bepaald soort van Duitsche boeken, n.l. voor boeken van uitgeweken schrijvers, die hier gelegenheid kregen de sluizen van hun haat tegen het nationaal-socialistische Duitschland wagenwijd open te zetten.

De vacantiemaanden voerden ons naar een Veluwsch dorpje en de vele regendagen brachten ons bij den boekhandelaar, die tevens een tamelijk uitgebreide uitleenbibliotheek exploiteert. Verleid door den ietwat pikanten titel namen we op goed geluk mee „Nach mitternacht", roman van Irmgard Keun. 't Boek bleek gedrukt te zijn in.... Tsjecho-Slowakije en uitgegeven in 1937 door....Querido Verlag N.V., Amsterdam. Een drukkerij in Tsjecho-Slowakije en een Amsterdamsche jodenfirma als uitgeefster, dan weet men ongeveer, wat men kan verwachten. Niettemin heeft de inhoud de gewekte verwachtingen verre overtroffen.

De hoofdpersoon, Sanna Moder, vertelt in dit boek een en ander van wat zij in Keulen en Frankfort beleeft in de eerste jaren van het nationaal-socialistische Duitschland. De sympathieke personen, die in het verhaal voorkomen, zijn òf joden òf tegenstanders van het nieuwe regiem, de nationaal-socialisten zijn zonder uitzondering minderwaardige individuen. Op deze wijze wordt de argelooze lezer in de gewenschte stemming gebracht.

Dat men liever in een groote stad woont dan op het platteland, mag men tegenwoordig niet meer zeggen „wegen der Weltanschauung und der Regierung" zegt Sanna op blz. 14 en van haar half-broer, die boeken schrijft, beweert ze op blz. 15, dat hij in zijn verhalen nu net doet, alsof men ieder hoopje koemest aan zijn hart moet drukken om een fatsoenlijk mensch te zijn.

Dominee Bender is gevangen gezet: hij heeft een jongen, die tegen den kerkmuur iets gedaan heeft, waarvoor een gewoon mensch een boom gebruikt of naar de W.C. gaat, een pak slaag gegeven. Maar.... „der Junge hat eine grosse Stellung in der Hitlerjugend, und sein Vater ist ausser Ortsvorsteher alter Kämpfer und Truppführer."

De herbergier Segebrecht heeft op den bodem van zijn closet een hakenkruis geschilderd met de bedoeling, zooals hij in zijn dialect verklaart, „dat die Arschlöcher sehn, wat sie jewählt haben."

Wanneer onder 't eten in een restaurant uit de radio het Horst-Wessel-lied weerklinkt, staan de bezoekers op en strekken den arm. „Das muss man, weil man nie weiss, wer einen beobachtet und anzeigt."

Bij een bezoek van den Führer zitten alle gouwleiders en hooge partijfunctionarissen in prachtige auto's. „Die sind sicherlich alle furchtbar reich."

Van minister Göring heet het, dat hij voortdurend in de weer moet zijn om zijn volk telkens iets nieuws te kunnen vertoonen. „Und dabei müssen diese Männer doch auch noch immer Zeit zum Regieren finden. Ich kan mir gar nicht vorstellen, wie sie das alles schaffen."

Van Hitler beweert de schrijfster: „Der Führer gibt doch schon allein fast sein ganzes Leben hin, für sein Volk photographiert zu werden. Man stelle sich nur so eine ungeheure Leistung vor: ununterbrochen sich photographieren zu lassen mit Kindern und Lieblingshunden, im Freien und in Zimmern — immerzu. Und ausserdem ständig mit Flugzugen zu fahren und in langen Wagneropern sitzen, weil das deutsche Kunst ist, für die er sich auch opfert."

De sobere levenswijze van den Führer moet het al evenzeer ontgelden als de prachtige auto's van minister Göring. „Berühmtheit fordert ja immer Opfer, das habe ich mal in einem Artikel über Marlene Dietrich gelesen. Es heisst ja immer, der Führer würde nur Radieschen essen und Schwarzbrot mit Klatschkäse. Das ist auch ein Opfer für den Ruhm."

Tante Adelheid is het toonbeeld van een domme bekrompen vrouw en dus nationaal-socialiste. Als haar gevraagd wordt, wat ze zoo bijzonder mooi gevonden heeft in een redevoering van den Führer, geeft ze ten antwoord: „dass er so geschwitzt hat."

Frau Grautisch laat haar man niet meer naar zijn stamcafé gaan. Ze haalt iederen dag zelf eenige liters bier voor hem in huis. Als hij met zijn vrienden aan de stamtafel zit, beginnen ze „über die jecke Politik zu quasseln und Witzger und drecklige Bemerkungen zu machen." Ze hebben dan den volgenden dag haarpijn en de een of andere afgunstige, wiens zaak nu niet bepaald goed gaat, is reeds op weg naar de Gestapo om ze aan te klagen. Immers „das janze Volk sitzt als im Konzentrationslager, nur die Regierung läuft frei erum."

De journalist Heini, die later in het verhaal tijdens een feestje zelfmoord pleegt, heeft zich „länger als ein Jahrzehnt die Finger wund geschrieben und den Kopf leer gedacht" om de menschen „vor dem Wahnsinn der heranbrechenden Barbarei zu warnen." Hij is in een bescheiden pension gaan wonen uit vrees, dat zijn verblijf in een goed hotel afgunst zou kunnen wekken en den een of ander aanleiding zou kunnen geven hem aan te klagen wegens geringschattend geschrijf over de regeering. „Wir leben nun mal in der Zeit der grossen Denunziantenbewegung." En even later beweert hij: „Ein Mann mit Familie wird feige und kann sich jetzt keinen Charakter leisten."

Voor een normaal mensch is het leven in Duitschland volkomen ondraaglijk geworden. „Es ist ja vollkommen unmöglich für einen Menschen in Deutschland zu wissen: was er sein soll, was er wollen soll, was er sagen soll." Met de groote meerderheid van het Duitsche volk, die precies weet, wat ze behoort te zijn, te willen en te zeggen, is de schrijfster blijkbaar nooit in aanraking gekomen.

Als Franz, Sanna's neef, met haar trouwen wil, zal hij een sigarenwinkeltje beginnen. Een concurrent uit dezelfde straat beschuldigt hem bij de partij van communistische propaganda en Franz wordt gevangen genomen. „Die Konkurrenten, wenn sie nicht gerade gut angeschrieben bei der Partei sind, werden auf jeden Fall mal für einige Zeit in Schutzhaft genommen." En als ze dan na verloop van korter of langer tijd onschuldig uit de gevangenis ontslagen worden, is hun zaak natuurlijk verloopen.

Wanneer Franz uit de gevangenis komt, vraagt een buurman hem op fluisterenden toon, hoe hij het gehad heeft. „Doch antworten Sie mir nicht, antworten Sie gar nicht, ich weiss, Sie dürfen nichts sagen — keiner, der rauskommt, darf was sagen." Duitsche joden en hun vrienden zeiden en schreven daarom in het gastvrije Holland blijkbaar zooveel te meer.

We zouden nog heel wat meer van dit soort citaten kunnen geven. Uit het bovenstaande blijkt echter duidelijk genoeg, dat we hier te doen hebben met een boeek van fel anti-Duitsche strekking. Commentaar lijkt ons dan ook geheel overbodig: ook zoo is de bedoeling volkomen duidelijk. 't Meest gemeene van dit boek is, dat de overdrijving en de onzin voor den gemiddelden lezer nog juist aanvaardbaar blijven. 't Is best mogelijk, dat er onder de 80 millioen Duitschers een tante Adelheid schuilt, voor wie 't transpireeren van den Führer 't hoogtepunt vormt in zijn redevoeringen. Maar is het Christendom veroordeeld, omdat ergens in een kleine negorij een steile Calvinist zich verzet tegen het aanleggen van een telegraafverbinding op grond van het Bijbelwoord, dat 's Heeren goedheid geen „palen" kent?

De schrijfster maakt ergens de opmerking: „Wenn man ein bisschen nachdenkt, findet man wirklich, dass die Menschen schrecklich viel Quatsch reden." En schrijven, zouden wij er aan willen toevoegen en om dat te constateeren behoeft men nog niet eens een beetje na te denken. 't Is echter de vraag, of de inwoners van 't Veluwsche dorpje, onder wie dit verderfelijke boek na meer dan een jaar Duitsche bezetting nog vrijelijk circuleert, er ook zoo over denken. Zou 't niet mede aan dit soort boeken toe te schrijven zijn, dat de stemming onder de bevolking in dit dorpje sterk anti-Duitsch is? Is het te verwonderen, dat de biljetten van de Duitsche weermacht op de gemeentelijke aanplakborden door houten ramen met kippengaas beschermd moeten worden tegen 't gepeupel, dat ze er — natuurlijk in het duister — probeert af te scheuren? En dat, terwijl aan het oostelijk front onze eigen jongens zij aan zij met de Duitsche soldaten het bolsjewistische gevaar bestrijden! Wordt 't niet hoog tijd, dat er een beetje meer toezicht uitgeoefend wordt op de lectuur, waarmee in Nederland nog stelselmatig de volksgeest vergiftigd wordt?

EINDELIJK SCHOONMAAK BIJ DE KEYZERBANK.

De vorige week is een Beheerder benoemd bij de Keyzerbank, waardoor aan de guitenstreken van Karel Abbing een plotseling einde is gemaakt. Deze Augiusstal zal worden schoongeveegd en wij verheugen ons erover, daartoe een steentje te hebben bijgedragen.

Dat het genoemden beheerder ernst is, moge wel blijken uit het feit dat hij onmiddelijk begonnen is aan Karel Abbing den verderen toegang tot de Bank te verbieden en de benoeming van Matzinger (welke benoeming, zooals wij publiceerden, eigenmachtig en zonder de vereischte goedkeuring was geschied) van nul en geener waarde te verklaren.

Nadat de beheerder een vluchtig onderzoek had ingesteld, wist hij voor deze „Bank" geen betere benaming, dan het woord „lijk" en daar hij, volgens zijn zeggen „niet van plan was „lijken" te exploiteeren", zal dit voor de Bank wel likwidatie beteekenen. Deze likwidatie zal, behoudens dan voor het complot (Abbing, Matzinger, Prins en Zwanenberg), wel niemand betreuren.

Voor genoemde personen, kwam de benoeming van een Beheerder wel als een complete verrassing, waarop zij zoo weinig rekenden, dat zij zelfs vergeten hadden, de kas der Bank „volledig" te plunderen. Kareltje probeerde tenminste, terwijl de beheerder reeds aanwezig was, nog stiekum over *f* 500 te „disponeeren". Met de bedreiging van onmiddellijke arrestatie, was genoemd bedrag echter weer snel op de juiste plaats.

Wat de Keyzerbank betreft, is hiermede onze taak afgeloopen. Rest thans nog een grondig onderzoek naar de gedragingen en verbindingen van Jelle van der Meulen, alias het Finantieel Weekblad voor den Fondsenhandel. Deze man wist jarenlang een aureool van braafheid, onbaatzuchtigheid en onkreukbaarheid om zijn hoofd te tooien, doch tegelijkertijd de rol van dienaar der gemeenschap ten eigen bate uit te buiten. Door onze publicaties omtrent zijn rol bij de Keyzerbank hebben wij dit voldoende aangetoond. Dit was echter slechts één vertakking. Er zijn er meerdere. Men fluistert namen van groote en geheimzinnige geldgevers, die Van der Meulen steunden of steunen om via zijn krantje hun private belangen te dienen. Dit steunen behoeft niet altijd te zijn geschied met geld, doch kan evengoed plaatsvinden middels advertentie-contracten of het nemen van een groot aantal abonnementen door één instelling (wij hoorden van één geval van maar liefst 40 abonnementen). De steen is thans aan het rollen en rolt verder. Wij wachten rustig den uitslag af.

DE STEM VAN DEN ARBEID.

„Meisjes in katoen".

Wanneer wij het woord „Arbeid" hooren, doemen de sterke, stoere gestalten voor onzen geest op van de werkers in de mijnen, van de werkers op het land en van de werkers in de polders. Dan zien wij stevige knuisten en armen voor ons, zwaaiend houweel of houwend de zwarte kool, dan hooren wij dreuning van motoren en giering van vliegwiel, opgaand in het rythme en de cadans van den Arbeid, die eeuwig is. Letwel: van DEN Arbeid, want Arbeid is manlijk! Maar toch is er ook vrouwelijke Arbeid en wij willen daarom niet nalaten om in deze kolommen ook daarover eens te schrijven.

Waarbij wij dan niet in de eerste plaats aan die tienduizenden meisjes in confectie, in kunstzij en in vlisco denken, die dag in dag uit, per voet, per tram of trein naar hun fabrieken trekken en hun deel bijdragen aan de groote productie, of aan die stugge blonde, ronde meiden, die de koeien melken en de aardappels krabben uit den zwarten bodem, het hooi optassen of het koren binden onder brandend zonnelicht; neen.... maar wèl gaan dan onze gedachten uit naar die duizenden en tienduizenden kleine sprieterige duizendpootjes, die sprotjes en hitjes, die zich 's morgens vroeg al haastjerepje naar hun dienstje rappen, die vloeren vegen en luiers wasschen, die aardappels schillen en de baby van een ander verzorgen, die koffie zetten en eten koken, die het nekkie zijn van het huisgezin waar ze voor twee gulden per week de plichten en de taak van mevrouw vervullen, die 's avonds afgejakkerd naar huistoe gaan om op den laten avond moeder nog ereis te helpen met het kleerengoed verstellen, de sokken te stoppen voor vader en die dan als beloonning voor zich zelf één maal in de veertien dagen in het alles beschermende duister van een duffig bioscoopzaaltje de droom mogen ondergaan gelukkig te zijn....

„Ze hebben het zoo kwaad nog niet," zeggen we dan als we over hen praten. Die in die fabriek, DIE hebben het zwaar, moeten den heelen dag staan, die moeten voort of ze willen of niet maar die huiskippies? Die hebben een leventje-van-plezier en laat-maar-waaien! Ze babbelen aan de deur met den slagersjongen en den bakker, ze maken wandelingetjes met de baby en dan ten slotte.... ja! Dan maken ze misbruik van vertrouwen.... ze hebben nog vaak een groote mond toe! Een groote mond.... die meestal de meest simpele uiting is van hun onderdrukt menschelijk gevoel, van hun menschelijk, soms nog kinderlijk verlangen.... en ontslag volgt: een slecht getuigschrift.... een direct geslikt standje.... een herrie thuis.... een opnieuw zorg in hun leventje van zielepoot....

En wanneer we dan de „mevrouw" hooren, de dame in ruischende zijde, met de zachte stem en het lieve gebaar, dan kunnen we 't ons niet voorstellen, kunnen we 't ons niet indenken dat er onrecht zou geschied zijn, geschied kùnnen zijn aan dat eenvoudige „meisje-in-katoen", want we oordeelen naar hetgeen we hooren en zien! En dan zien we die gezellige omgeving! Dat rijke interieur met dikke tapijten, met zachte kussens en gouden lampelicht; en dan zien we haar van ons.... in haar zwart katoentje.... de thee serveerend.... de biscuits presenteerend.... genietend van de muziek die het radio-apparaat zachtjes zendt.... we zien haar.... in deze omgeving.... haar wetend zonder het vast-omlijnde arbeidsplan, dat de taak is van haar arbeidszuster in de bedrijven.... we zien haar.... geduldig glimlachend naar de vriendelijke dame die hààr „chef" is en we taxeeren haar arbeid, rekenend met de hulp — twee maal in de week voor het zware en het buitenwerk, plus.... let wel want dat zoudt U nog vergeten.... iedere Zondag vrij.... Iedere Zondag.... om de drie weken dan.... En we kunnen 't ons niet voorstellen dat hier onrecht zou kùnnen geschieden.... want we oordeelen.... naar hetgeen we zien en hooren.... maar niet naar hetgeen we weten!

Maar als we dan nog eens het drukwerkje nemen dat ons dezer dagen toevallig in handen kwam, en wanneer wij dan daaruit zien dat er voor die kleine nijvere ukken GEEN ENKELE WETTELIJKE REGELING van hun diensttijd bestaat: dat een RUSTDAG per WEEK NERGENS staat gedecreteerd: dat AVOND- en NACHTARBEID zonder meer „normaal" is, dat van een regeling van VACANTIE geen sprake is, dan gaan we toch wel even vèrder over doordenken! Dank zij de nieuwe ziektewetten, welke met behulp van het N.V.V. tot stand kwamen, zullen ook deze kleine arbeidskameraadskes voortaan van de vruchten van den nieuwen tijd profiteeren, maar wie regelde hun loon en hun ziekteverzorging tot den dag van heden! Inderdaad: na màànden te mogen werken bij de aardige mevrouw, kregen ze een paar weken loon, als ze ziek werden meestal met hulp van een of ander bureau voor rechtbescherming, maar verder werden weliswaar zij aan hun lot overgelaten. En doet het dan niet wrang aan te moeten constateeren dat dit nog maar de groote eischen zijn? Doet het niet wrang aan te moeten vaststellen dat bij vele werkgeefsters het dienstmeisje nog iets lager, nog iets minder is dan de hond-van-meneer of de kat-van-den-buurman? Wanneer die kleine vakbond: de Algemeene Nederlandsche Bond van Huispersoneel, die aangesloten is bij het N.V.V., voor haar leden vraagt: een MENSCHWAARDIGE behandeling dan wil dat zeggen dat zij voor haar leden.... bijvoorbeeld.... een bord en een vork en een mes vraagt. Als het tijd is om te eten. Let wel: een bord!! Een fatsoenlijk HEEL bord en niet een stuk scherf, dat toevallig niet in het vuilnisvat terecht kwam! Het zijn deze kleine dingen die den mensch dat deprimeerende gevoel van slaaf-zijn, van minderwaardigheid zijn, van ondergeschikt-zijn geven. Het zijn deze kleine dingen die sommige menschen noodig hebben om zich hooger te stellen, om zich te plaatsen boven hun volksgenooten, maar waardoor zij juist datgene bereiken wat zij zoeken: slaafsche onderdanigheid, slomige berusting.... ONTEERING van den arbeid! Want is het niet ONTEEREND wanneer deze zelfde vakbond moet vràgen om VOLDOENDE rustpoozen voor het gebruik van de maaltijden? De krachtige stoere werker in den lande en in de fabrieken EISCHT! Eischt dit en eischt dàt! Deze menschen vràgen! Heel, heel bescheiden! Met hun muts in de hand en met een klein klopje aan de deur, een snauw verwachtend, een nijdigen blik over een hoek van een krant.... Is het niet ONTEEREND dat we onze kinderen moeten toevertrouwen aan DAMES die met dubbelen naam en titel zetel hebben in alle mogelijke en onmogelijke liefdadigheids- en weldoenstercomité's, die zich met laknagels en lipgestiften mond in bar en cabaret bewegen, maar van wier ondergeschikte het keukenhok voldoende is om zich te verpoozen en te verzadigen! Te verzadigen? Daar voor vràagt deze zelfde vakbond meer behoorlijke maaltijden! Daarvoor vraagt deze zelfde vakbond een verwarmde keuken in den winter! Daarvoor vraagt deze zelfde vakbond behoorlijke wasch- en badgelegenheid!

Voor de misstanden in deze wereld weten wij maar al te goed de oorzaken aan te wijzen! De uitbuiting van het kapitalistische stelsel heeft tot de meest menschonwaardige toestanden en omstandigheden gevoerd: de WINST ging voor.... de arbeid werd verlaagd tot beursobject.... maar HIER, hier komt de aard van den BEESTmensch naar voren: van den geciviliseerden beestmensch die een ander kan trappen en kan tergen, een willoozen stumper, dikwijls moe van hersenen en moe van lichaam. Er valt nog machtig veel te redderen en op te knappen: er valt nog machtig veel te veranderen voor de nieuwe tijd in al zijn majesteit is opengebroken: uit het onderwerp hetwelk wij hier in 't kort hebben aangesneden, blijkt maar al te duidelijk dat ALLEEN met de opruiming van de plutocratenkliek het euvel niet verholpen zal zijn: ook de MENSCH zal innerlijk moeten veranderen en juist daardoor heeft het nationaal-socialisme zoo'n zwaren strijd noodig: om dien mensch te veroveren! Nationaal-socialisme: dat niet alleen de verdrijving van de uitbuiting beteekent, maar dat ook strijdt, positief strijdt voor het RECHT en de EER van den ARBEID! Voor het RECHT en de EER van de arbeidster, van het meisje met de katoenen jurk in huishouding en in gezin.

HET BLOED KRUIPT WAAR HET NIET GAAN MAG.

De N.V. Philips Gloeilampenfabrieken te Eindhoven (voor den stamboom der Philips-en raadplege men Misthoorn nr. 105 van Zaterdag 9 Augustus j.l.) publiceerde een rooster van de personen, die haar op de Jaarbeurs zouden vertegenwoordigen. Het blijkt, dat ook hier de Joden weer tal van plaatsen hebben weten te bezetten, of misschien wel door de directie op die plaatsen zijn gezet.

Dinsdag 9 September bracht — volgens dit rooster — het optreden van den halfbloed Haver Droeze en den Jood Viskoper. Woensdag d.a.v. wederom Haver Droeze en de Jood Stranders. Donderdag de Joden Franken, Zadoks en Stranders. Vrijdag Franken, Zadoks en la Grand. Zaterdag (hoe bestaat het!) meneer Noach. Maandag 13 September was een Jodenvrije dag, althans oogenschijnlijk. Dinsdag trad evenwel Franken Jr. voor het voetlicht, die den volgenden dag geprolongeerd werd. Een gezamenlijk optreden van Van Vlijmen en la Grand besloot het Philips-Jaarbeurs-Jodenfestijn.

Waar blijft de instantie die de Joden den toegang tot de volgende Jaarbeurzen verbiedt? Dáár is **werk** voor de O.Z.O.-commissie!

„OLD DUTCH INN".

De directie van deze gelegenheid op het Amsterdamsche Rembrandtsplein blijkt gesteld te zijn op een speciaal soort publiek en een speciaal soort „bands". Het tegenwoordige orkestje schroomt zelfs niet Jodenliederen „Bei mir bist du schen" en „O Joseph", en de „song" "Yes, Sir Ree" (mr. Franklin D. Roosevelt Jones) ten gehoore te brengen, ondanks het Duitsche publiek, dat soms aanwezig is. De Unie-ridders en nationale-speldjes torsers vinden zooiets natuurlijk denderend, en vragen steeds om meer van deze „kunst", waaraan het orkest gaarne gehoor geeft, zoodat bijna elk lied afkomstig is van-over-het-water. Wanneer gaat deze verengelschte „Oude Hollandsche Herberg" **behoorlijke** dansmuziek brengen?

Dàt was nog eens Oranjeliefde!

Men zendt ons een kaartschrijven van Agentuur- en Commissiehandel W. F. C. Weber uit Den Haag (natuurlijk Den Haag!) dat den volgenden tekst draagt:

L.S.

Per Zaterdag 8 Mei j.l., vervoegden zich aan het kantoor der N.V. Agentuur & Commissiehandel W. F. C. WEBER, twee agenten der motorbrigade, die den Directeur mededeelden, dat onze emaille-reclameplaat, waarop voorkwam ons telegramadres „Oranjeklant", verwijderd moest worden.

Dit telegramadres was sinds November 1931 bij de Kamer van Koophandel ingeschreven.

Donderdag daaraanvolgend werden, naar aanleiding van een schrijven van onzen Directeur aan den Hoofdcommissaris van Politie, onze enveloppen en reclamekaarten, welke sinds jaren een rood, wit, blauw kruisband droegen, in beslag genomen, met verbod deze verder te gebruiken.

Wij hebben een nieuw telegramadres aangevraagd, wat ons per 8 Mei 1941 onder No. 1647 door den directeur-generaal der P.T.T. is toegezegd en hetwelk luidt: „HETMOEST", terwijl wij onze enveloppen tot nader order in zwart hebben laten drukken.

Wij hopen, dat U goede nota zult nemen van ons nieuw telegram-adres.

Hoogachtend,

N.V. Agentuur & Commissiehandel

W. F. C. WEBER.

Verschrikkelijk toch, zooals die Oranjeliefde tegenwoordig onderdrukt wordt. En dat zelfs, wanneer je **niets** doet!

(Vervolg van pag. 5).

vullende verzorging van de gezondheid te kunnen doorvoeren.

De besprekingen met doktoren hebben tot de slotsom geleid, dat vooral de vitaminen-voorziening bij den arbeidenden mensch gerekend moet worden tot één van de meest gewichtige gezichtspunten ter verhooging van de arbeidsprestaties.

Niet zonder veel moeite is het mij gelukt een aantal vitaminen tabletten machtig te worden en deze stel ik op de allereerste plaats ter beschikking van de jongere arbeidskrachten in ons bedrijf, zonder dat daarvoor iets betaald behoeft te worden.

De gezondheid van den arbeider is echter niet alleen afhankelijk van een goede voeding. Zijn lichaam, dat iederen dag het raam derzelfde handelingen doormaakt, moet ontwikkeld en gestaald worden, en gevariëerd in zijn bewegingen. Daartoe is een gezonde **sportbeoefening vereischt.** Ziehier wat daaromtrent bekend gemaakt werd:

Niet slechts door heldere arbeidsruimte en aantrekkelijke lokalen moet den bedrijfsleden het werk verlichten en rekening met de gezondheid gehouden worden, ook een systematische lichaamsverzorging behoort tot de factoren, welke een mensch gezond en zijn capaciteit op volle kracht houden.

In mijn zorgen om de gezondheid mijner bedrijfsleden op peil te houden, heb ik door lange besprekingen en onderhandelingen weten te bereiken, dat onze geheele bedrijfsgemeenschap thans een geschikt sportterrein ter beschikking staat. Het is mij gelukt, de vroegere Wielerbaan te Rijswijk voor het aanleggen van een mooi sportterrein te pachten.

Ik stel mij thans voor, dat elk onzer bedrijfsleden er persoonlijk interesse voor heeft, dit terrein in een voor alle mogelijke takken van sport bruikbaar sportveld te herscheppen.

Het is echter niet alléén de bedoeling, dat door deze bedrijfssport de bedrijfsleden gezond en fit gehouden worden; juist sport is een uitstekend middel voor gemeenschapsvoeding. De gemeenschap moet zich ook uiten in gemeenschapsprestaties.

Om deze reden doe ik een beroep op de gezamenlijke bedrijfsleden, vrijwillig bij den aanleg en de inrichting van dit sportterrein te helpen. Ik zelf wil, voor zoover mij daarvoor de tijd ter beschikking staat, met de spade in de hand hieraan medewerken. Er moet niet gezegd worden, dat ik als Betriebsführer dit sportterrein door eigen geldmiddelen heb laten aanleggen. In dat geval zou het immers **mijn** sportterrein zijn. Mijn streven is echter, dat wij allen medewerken, door gemeenschappelijken arbeid **ons** sportterrein aan te leggen.

Arbeidskameraden, zooals reeds in vele andere opzichten het geval was, willen wij ook op het gebied der sport andere bedrijven een voorbeeld stellen en wij willen tegenover de buitenwereld toonen, dat onze bedrijfsgemeenschap zich niet alléén naar buiten uit, doch dat de menschen van onze bedrijfsgemeenschap ook innerlijk van goeden wil zijn, overal mee te werken, waar de belangen der bedrijfsgemeenschap dit eischen.

Spontaan hebben de arbeiders aan dezen oproep gevolg gegeven, en door eigen arbeid (waarbij 3000 m^3 grond verplaatst moest worden) schiepen zij in enkele maanden in hun vrijen tijd een sportterrein, dat de bewondering van iederen bezoeker moet opwekken. Maar, zoo zegt de Betriebsführer,

„. . . . met de tot standbrenging van het sportveld alleen, zijn wij er nog niet; er moet ook nog de wil bijkomen van alle bedrijfsleden om ook werkelijke sportmenschen te zijn, want we willen immers niet alleen bij de inrichting van het sportveld voorbeeldig zijn, maar ook in onze sportprestaties."

Ik ben ervan overtuigd, dat behalve de arbeidskameraden die al sterk aan de sport deelnemen, er nog vele zullen zijn, die nu ook aan sport willen gaan doen en eens willen laten zien wat zij op dit gebied in staat zijn.

En verder:

Iedereen die aan sport doet, onderwerpt zich aan de sport-discipline en hij moet bij de beoefening van de verschillende takken van sport zijn lichaam in bedwang hebben en daarom moet de sportbeoefenaar door zijn houding en optreden het in hem aanwezig gevoel voor

De tennisclub marcheert op bij de feestelijke opening van het sportterrein de bedrijfsgemeenschap „ESVEHA".

sport-discipline tot uitdrukking weten te brengen.

Nu zal het toch wel iederen arbeidskameraad verklaarbaar voorkomen, dat niet iedereen te zelfder tijd dien tak van sport kan beoefenen die hem het liefste is en daarom zal iedereen zich moeten voegen naar de orde, waarvan een saamhoorige gemeenschap uitdrukking geeft.

Gij allen hebt getoond, dat Ge voor een gemeenschap waardevolle menschen vormt.

Toont nu ook uw wil tot de sportgemeenschap en draagt het uwe ertoe bij, dat wij ook op dit gebied prestaties volbrengen, die gezien mogen worden.

Zoo kon dan ook dezen zomer het sportterrein feestelijk geopend worden, zóó feestelijk zelfs, dat

ververschingen als ijs, limonade, bier en koffie, alsmede koek en belegde broodjes in voldoende aantal voorhanden zijn. Deze worden gratis en zonder afgifte van bonnen verstrekt.

Ook in het kleine openbaart zich de goede zorg voor den arbeider.

Tijdens de vacanties was het sportterrein dagelijks voor de bedrijfsleden opengesteld, en tevens werd nog een kindersportfeest gehouden.

Ook anderszins werd voor **de kinderen gezorgd:**

De N.V.D. heeft aangeboden, 25 kinderen van onze bedrijfsleden voor 6 weken kosteloos naar Würtemberg te zenden. Leeftijd 8—14 jaar. Vertrekdatum 3 October a.s.

Lasten, die door overheidsmaatregelen op de arbeiders zouden komen te drukken, worden zooveel mogelijk door het bedrijf gedragen.

Een voorbeeld (29 Augustus 1941):

De bevoegde instantie heeft een beschikking uitgevaardigd, waardoor alle werknemers en hun gezin wat ziekte- en ouderdomsverzekering betreft gewaarborgd zijn. Als borgstelling hiervoor moet volgens genoemde beschikking een compensatiefonds worden ingesteld en van het uit te betalen loon 4½ % worden afgetrokken.

Verder zegt genoemde beschikking dat het bedrijf 3 % en de bedrijfsleden 1½ % hiervoor moeten bijdragen.

Ik heb echter besloten, de totale korting van 4½ % door het bedrijf over te nemen, zoodat U deze 1½ % niet behoeft af te staan.

Al is dit bedrag voor een ieder afzonderlijk ook nog zoo gering, voor het geheele personeel maakt dit een aanzienlijk bedrag uit, hetwelk is echter gaarne ten laste van het bedrijf neem en niet op de bedrijfsleden afwentel, daar ik ervan overtuigd ben, dat U Uw erkentelijkheid hiervoor daardoor tot uiting zult brengen, dat U met nog grooter plichtsbesef de U opgedragen werkzaamheden zult verrichten.

Ter **verstrooiïng** van de arbeiders vinden op geregelde tijden werkpauzeconcerten plaats, waarvoor de bedrijfsleden soms verzoeknummers kunnen opgeven. Merkwaardig is, dat daarbij een groote voorkeur voor klassieke en lichte muziek bestond, doch geenszins naar jazz gevraagd werd. De jazz is **niet** verwant aan het germaansche wezen zij is geen muziek, die de natuurzuivere en eenvoudige germaansche ziel beroert!

Over zoo'n concert zegt de Betriebsführer:

Bedrijfsleden, herhaaldelijk heb ik gezegd, dat de kunst niet alleen toegankelijk is voor een speciale klasse van kapitaalkrachtige menschen, doch zij moet worden begrepen en gedragen door de groote massa van het volk, waaraan ook haar ontstaan te danken is.

Een andermaal wordt een groote kameraadschapsavond gehouden, waaraan zoowel de echtgenoote en de dochter van den Betriebsführer, die hartstochtelijke muziek-beoefenaarsters zijn, deelnemen, als uitmuntende krachten onder de bedrijfsleden. Ook hier wordt een zoo goed mogelijke organisatie voor den arbeider geschapen:

Ik ben doende, 6 Omnibussen voor de bedrijfsleden, die niet per fiets kunnen komen, van de H.T.M. te verkrijgen, om het op deze wijze mogelijk te maken, dat allen weer vóór 24 uur thuis kunnen zijn.

Nog sterker geldt dit voor een „Eintopfessen", dat in den Dierentuin gehouden werd:

Gerechtigd tot deelname aan deze „Eengerecht"-maaltijd zijn alle bedrijfsleden met hun vrouwen en kinderen. Ongehuwde bedrijfsleden kunnen eveneens hun familieleden meebrengen. Daar verder nog een aantal kaarten beschikbaar is, kunnen bedrijfsleden ook hun vrienden daartoe uitnoodigen.

Teneinde alle bedrijfsleden met hun familieleden in de gelegenheid te stellen, zonder financieele offers aan deze „Eengerecht"-maaltijd deel te nemen, ben ik bereid, de heen- en terugreis, zoowel als event. uitgaven voor tram te betalen.

Bedrijfsleden van de filialen in Am-

sterdam en Rotterdam konden zelfs kosteloos in een hotel in Den Haag overnachten!

Dat ook andere feestelijke gelegenheden niet ongemerkt voorbijgaan, blijkt uit de volgende bekendmakingen:

Het ligt in mijn voornemen om Zondag 22 December 1940 om 11 uur precies ter gelegenheid van het a.s. Kerstfeest een besloten Kerstfeest in de bedrijfscantine te houden. Hiertoe noodig ik alle bedrijfsleden uit. Hoewel allen natuurlijk hartelijk welkom zijn, zoo begrijp ik, dat zij, die uit hoofde van hun godsdienstige overtuiging geen Kerstfeest kennen (de niet-ariërs) hierbij niet tegenwoordig zullen kunnen zijn en op die grond zal ik hunne afwezigheid kunnen billijken.

Het eerste maal sedert ik het Bedrijf heb overgenomen, wordt de gelegenheid geboden met mijn arbeidskameraden in een korte vreugde tesamen te zijn. Ik weet, dat geen bedrijfslid de gelegenheid voorbij zal laten gaan, aan dit uur van innerlijke bezinning deel te nemen.

En:

1 Mei, dag van den Arbeid.

Wij kennen maar een adel, den adel van den arbeid.

Om den dag van den arbeid het aanzien en de waardigheid te geven, welke hem toekomt, bepaal ik, dat op Donderdag 1 Mei, alle raderen in de fabriek stilstaan.

Zoomede verklaar ik den 1en Mei als feestdag voor mijne bedrijfsleden.

Alle bedrijfsleden verzamelen zich om 10 uur in de cantine, waar een waardige kleine viering zal plaats hebben.

Vanzelfsprekend ontwikkelt zich een groot bedrijf als de S.V.H. niet zonder kleine incidenten. Tegen verstoorders van de rust en ondermijners van het bedrijf wordt streng, maar rechtvaardig opgetreden. Wij meenen alweer het beste te doen met een dergelijk geval in de bewoordingen van den Betriebsführer weer te geven:

De employé G. B. heeft zich door een onverantwoordelijke inbreuk op het vertrouwen buiten de bedrijfsgemeenschap gesteld.

Door voortdurend gadeslaan moest ik tot mijn leedwezen constateeren, dat B. mij en daarmede het bedrijf en de bedrijfsgemeenschap op meer dan schandelijke wijze bestolen heeft. Het is wel vanzelfsprekend dat een dergelijk vergrijp ten strengste gestraft moet worden. Ik bepaal daarom:

1. Dat B. op staande voet ontslagen wordt.
2. Van een strafrechtelijke vervolging heb ik afgezien, opdat het gezin die aan de handelwijze van zijn kostwinner onschuldig is, niet nog zwaarder getroffen wordt.

Ik neem juist dit geval als een bijzondere reden om op de eerlijkheid van mijn employé's een beroep te doen. Bij overeenkomstige gevallen zal ik in de toekomst onverbiddellijk blijven optreden, daar ik een benadeeling van het bedrijfsvermogen op geenerlei wijze dulden kan.

Gelukkig zijn gevallen, waarbij verstrekkende maatregelen als de bovenvermelde moeten worden genomen, zeer zeldzaam. Dat zij, die trouw hun plichten jegens het bedrijf nakomen, en zich als goede arbeidskameraden betoonen, daardoor op de erkentelijkheid van het bedrijf kunnen rekenen, moge blijken uit de volgende bekendmaking:

Heden bereikte mij de treurige mededeeling, dat ons bedrijfslid Martinus Heikoop plotseling gestorven is. Hij laat een vrouw en kind achter. Gedurende den korten tijd dat hij hier gewerkt heeft heb ik hem leeren kennen en waardeeren als een oprecht, eerlijk en vlijtig kameraad. Ik verlies in hem een trouw mede-arbeider en betreur zijn vroegtijdig verscheiden.

Ik heb bepaald:

1. Aan de weduwe een belangrijk bedrag direct ter beschikking te stellen om de eerstkomende uitgaven te bestrijden.
2. Totdat een definitieve regeling door Maatschappelijk Hulpbetoon zal zijn gemaakt, haar het volle salaris uit te betalen.
3. Dat bovendien voor de opvoeding van het kind tot de voleinding van het 14e levensjaar een passende kinderbijslag wordt verleend.
4. In geval van weer opnieuw in het huwelijk treden komt deze regeling te vervallen.

Uit naam van het geheele personeel zal een krans op het graf worden neergelegd.

Het heele bedrijf der S.V.H. is ingesteld op het aankweeken van kameraadschap onder de bedrijfsleden, op het vormen van dien geest, waardoor allen zichzelve zien als arbeiders van één gemeenschap: het bedrijf, terwijl zij **allen**, waar hun plaats in het bedrijf ook is, werken voor één doel: de grootheid van het bedrijf. Een maatregel, die dit streven naar kameraadschap wel zeer accentueert, ligt besloten in deze bekendmaking:

Het was tot dusver steeds mijn streven, de in mijn bedrijf aangestelde bedrijfsleden tot één gemeenschap aaneen te sluiten.

In verband hiermede is het voor de toekomst een onhoudbare toestand, dat er afzonderlijke cantines voor kantoor- en fabriekspersoneel bestaan. Reeds in verschillende bekendmakingen sprak ik mijn wensch uit, ons bedrijf voor elkeen tot een arbeidstehuis te maken. Derhalve zijn allen, die ten volle hun plicht vervullen, in mijn bedrijf gelijkwaardig.

Evenals de officier zegt: „ik ben soldaat", moet ook ieder employé zeggen: „Ik ben arbeider".

Het bedrijfslid, dat aan een of andere machine in mijn bedrijf staat, presteert even waardevol werk als de employé, die de inkoop leidt. Weliswaar de functie verschillend, doch het is allebei werk.

In de bedrijfsgemeenschap ESVEHA mag geen verschil bestaan tusschen fabrieks- en kantoorpersoneel. Ook uiterlijke vormen en instellingen moeten wijken voor het nieuwe bedrijfsgemeenschapsidee en de daaruit voortkomende vormen.

Derhalve zullen vanaf 1 Maart a.s. employé en arbeider beiden als lid van mijn bedrijfsgemeenschap gezamenlijk hun maaltijden in de cantine gebruiken, teneinde reeds daardoor hun gemeenschapswil te toonen, die berust op wederzijdsche achting en waardeering, onverschillig welke functie de betreffenden in mijn bedrijf bekleeden.

De juiste maatstaf der persoonlijkheid is niet de soort werk, die wordt verricht, doch uitsluitend de manier waarop dit geschiedt en het resultaat.

Wij hebben bij ons bezoek aan de „ESVEHA"-fabrieken kunnen constateeren, dat er onder het personeel inderdaad een geest van warme gemeenschapszin en gemeenschapssolidariteit groeiende is. Reeds is het zoover, dat in bepaalde deelen van het bedrijf, waar het werk niet altijd op het sluitingsuur kan worden neergelegd, allen tezamen de laatste hand eraan leggen, terwijl dit vroeger aan enkelen werd overgelaten. Terwijl vroeger de menging van bepaalde kleurstoffen tot de gewenschte verfkleur het geheim bleef der oudere arbeiders, lichten deze nu de jongeren daarover in: het is immers in het belang van het bedrijf! De gemeenschapszin uit zich ook in den vrijwilligen afstand van een gedeelte van het loon der bedrijfsleden ten behoeve van de Winterhulp. Bij de opwekking daartoe in den vorigen herfst hebben allen vrijwillig ingeteekend en staan nu gedurende de 6 wintermaanden een zeker percentage (varieerende van 1½—10%) van het loon af, hetwelk de maandelijksche som van ca. *f* 1000.— beloopt.

Wij zouden nog langen tijd kunnen doorgaan met te vertellen uit het leven van deze arbeidsgemeenschap, deze „Arbeitsheimat". Wij hebben nog niet gesproken van dien kameraad, die op een feestavond zóó goed zong, dat hij als belooning tot herstel van zijn maagkwaal vier weken naar een sanatorium werd gezonden. Wij hebben nog niet verteld van dien S.D.A.P.-er, die het rookverbod overtrad en deswege eigenlijk ontslagen moest worden, maar die gestraft werd met het inhouden van extra-uitkeeringen en extravacanties. Thans heeft deze socialist, die het ware socialisme zoekt, de arbeidssolidariteit, — onverschillig wie het brengen en vanwaar het komt — zich opgewerkt tot sportleider en hij verkreeg een premie voor extra-prestaties. Wij hebben ook niet gesproken over den strijd van Betriebsführer Caselmann voor het welzijn van zijn arbeidskameraden en hun aller arbeidstehuis. Wij willen eindigen met deze woorden, die hij tot ons sprak, en waarin zijn streven wordt uitgedrukt:

„Wij allen vormen één groote familie: de bedrijfsgemeenschap: De tegenstelling baas-knecht, de kloof tusschen werkgever en werknemer, bestaat niet meer. Zij is weggenomen door de waarlijk sociale maatregelen, die wij treffen, en die geen woorden alleen zijn, maar **daden.** Want ook de Nederlandsche arbeider kijkt tenslotte naar de daad!"

VOOR HET LEVEN GESCHANDVLEKT!

Uit de Telegraaf:

De Heer en Mevrouw
A. H. JANUS—HOFHUIS
geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun Zoon
WINSTON,
Bussum, 18 September 1941.
Eikenlaan 1a.

AMSTERDAM

ZUIGERS
Wij fabriceeren (gieten) zuigers voor iederen motor
Alle typen. FORD met olieveer onder de pen
N.V. Handel-Mij. Otto Müller
Kerkstraat 425-427 - AMSTERDAM-C.

AMSTERDAM
Hotel-Café-Restaurant „NEUTRAAL"
AMSTERDAM, Damrak 8
TELEFOON 45403 en 47510
Logies met uitstekend ontbijt vanaf f 2.-
Div. Bitters 20 ct. Thee en Koffie 15 ct.
M. W. RABE-KOCH

JODENBESTRIJDERS IN NEDERLAND
Bestelt uw
RADIO
bij een geestverwant
Brieven Bureau „De Misthoorn"

VAN ERTBRUGGEN & ZN.
2de Const. Huygensstraat 42
AMSTERDAM - Telef. 82629
Uw adres voor meubelen, behang- en stoffeerwerk

Wat Gorrée niet lasschen kan
Geef dat gerust den vuilnisman.
Smederij G. J. Gorrêe
GERARD DOUSTRAAT 3-5 TEL. 20787

Er is maar één

W. H. MIERSEMANN
Bontwerker - A'dam - Vakdipl. Leipzig
J. Luykenstr. 76, Tel. 28682, Giro 301276
Prachtige collectie ZILVERVOSSEN,
BONTMANTELS NAAR MAAT
PELLERINES, Repareeren, Moderniseeren
zaak van vertrouwen

AMSTEL 14, bij de Munt,
daar komen kameraden.
Dat 't daar dus steeds gezellig is,
laat zich gemakk'lijk raden.
„ET JOLDENE TONNSCHE"
AMSTERDAM.

Haarden, Haardkachels, Salamanders en Kook-kachels
KEUZE UIT MEER DAN 60 MODELLEN
groote voorraad in Gasfornuizen en comforen, Electr. Kachels en kookplaten
TH. v. d. PARRE
2e Hugo de Grootstr. 13 - Telef. 82456
AMSTERDAM

Te Amsterdam, op 't Rembrandtsplein,
Kunt ge onder elkander zijn.
Maakt dus gebruik van onzen tip
En bezoekt allen CAFÉ TRIP
REMBRANDTSPLEIN 35, Tel. 37157

PIERRE SAAF
Kunstfotograaf
voor het maken van:
LEGITIMATIE
en PASFOTO's
Honthorststraat 8 — Telefoon 90842

MEUBELEN
COMPLETE WONINGINRICHTINGEN
GROOTE VOORRADEN
LAGE PRIJZEN
huis en haard
120 MODELKAMERS
HEERENGRACHT 500
VIJZELSTR. 77 A'DAM

ARNHEM

GARAGE „VITESSE"
Reparatie en Stalling
Rijwielstalling 2½ ct.
G. DIEDERICH
VELPERPLEIN 6 — ARNHEM

F. A. J. PETERS - ARNHEM
KASTANJELAAN 18 — Tel. 21871 — Giro 110780
Uniformen: P.O. - W.A. - MOT.-W.A.
Waterproof Overjassen - Koppels
Zwarte Hemden - Dassen
ALLE DISTINCTIEVEN
Uitsluitend eerste klas maatwerk
Leverancier funct. Hoofdkwartier

Voor al uw drukwerk een goed adres?
Verkrijgbaar op vertoon van
LIDMAATSCHAPSKAART 1941
aan Kringhuis Arnhem

BREDA

JOS. DRIESSEN
BREDA
Fabriek van
Verfkwasten en Penseelen
Alle aanverwante schildersartikelen
Uitsluitend beste kwaliteiten
Specialiteit:
„BATAAFKWASTEN"
NEDERLANDSCH OCTROOI No. 46996

HAARLEM

UW WASSCHERIJ IS:
STOOMWASSCHERIJ
DE NIJVERHEID
A'damsche Vaart 26—28
Telef. 12311 - HAARLEM

DEN HAAG

Gebr. TH. & L. BOERS Mzn.
MERK MB
Aardappelen-, Groenten- en Fruit-Export naar Duitschland
RIJSWIJK Z.-H. — Geestbrugweg 22
Tel. Haag 118648—779130
en Delft 1253
Telegr.-adres: Mercurius - Rijswijk Z.-H.

N.V. JAN SPIERDIJK
Oudste adres voor
MEUBELEN
Groote Markt 20
hoek Luth. Burgwal
Tel. 116520 — DEN HAAG
SALON-, HUIS- en SLAAPKAMERS

Zum Klausner
Das Haus der guten Küche
Der Biere und Weine
DEN HAAG - Heerengracht 18
Tel. 11.46.93 Inh. G. W. Scherer

eet meer visch

Stoomwasscherij „De Nijverheid"
Ahornstraat 16—18 — Telefoon 335309
DEN HAAG
SPECIAAL VOOR FIJN GOED

KOSTER & LUIJTERS
Geraniumstraat 3 — DEN HAAG
Telef. 332645—338696
LOODGIETERS EN SMEDEN

NIJMEGEN

U zoekt geldbelegging ?
Wij dienen U van advies
Adres verkrijgbaar op vertoon
LIDMAATSCHAPSKAART 1941
Kringhuis N.S.B. Nijmegen

Bezoekt Café-Restaurant
DAS DEUTSCHE HAUS
Prima consumptie - Billijke prijzen
Korenmarkt 1 - NIJMEGEN
Man spricht Deutsch. J. A. Gerritsma

Tuinarchitectuur
Vakkundige en moderne tuinaanleg
W. L. HENDRIKS
Gedipl. tuinbouwkundige
DRIEHUIZERWEG 177
Tel. 20069 NIJMEGEN

Voor alle soorten brandstoffen:
J. H. HENDRIKS
Hatertscheweg 291 — Tel. 23582
NIJMEGEN

Steunt ons Blad!

ROTTERDAM

N.V. HANDEL MIJ. IN SLACHTHUISPRODUCTEN
Vertegenwoordiging:
ARMOUR & COMPANY
MATHENESSERWEG 188 b
ROTTERDAM

WANDVERSIERING
in groote verscheidenheid.
P. D. DOODEWAARD Kzn.,
Noordmolenstraat 26 — Tel. 43910
Rochussenstraat 52, in aanbouw,
(DIJKZIGT) - Rotterdam.

J. FRANKEN
Dames- en Heerenkleermakerij
Kleiweg 88 b - HILLEGERSBERG
Coupeursbezoek door het geheele land

A. HAACKE & Co. - Rotterdam W.
Hudsonstraat 155b — Telefoon 37683
Celle - Berlijn - Dusseldorf
Halle - Hamburg
Uitvoering van Isolatiewerken tegen warmte- en koudeverlies
Asbest, Kieselguhr, Kurk, Magnesia enz.

VOOR BETER BROOD EN BANKET
H. C. PELETIER — ROTTERDAM
Benthuizerstraat 91 — Telefoon 41384

L. M. TIEMAN
voorheen T. H. TIEMAN
ROTTERDAM
Rodenrijschestraat 31
Telefoon 41923
ALGEHEELE WONINGINRICHTING
BEHANGERS- en STOFFEERDERSBEDRIJF

BOUW- EN AANNEMERSBEDRIJF
J. TROMP
Telefoon 71972
Burg. Hoffmanplein 78 — Rotterdam

UTRECHT

SCALA-THEATER — UTRECHT
Potterstraat — Telefoon 12461
Van 26 Sept. t.m. 2 Oct.
VERVAAGDE SPOREN
(Verwehte spuren)
Een VEIT HARLAN-film der Tobis
Met sterk spel van
Kristina Söderbaum—Frits v. Dongen
Vooraf: Tobis Holl.- en Ufa-wereldnieuws
Toegang 14 jaar.

Voor alle soorten brandstoffen
G. HARTMAN
Burg. v. d. Voort v. Zijplaan 46
UTRECHT - Telefoon 15036

Koopt bij onze Adverteerders.

K 199